D R A U G A S

MOKSLAS MENAS LITERATŪRA

ANTROJI DALIS / 1964 — DONELAIČIO — METAI, BALANDŽIO 11 / APRIL 11, 1964 / PART TWO (NR. 86)

Blogio triumfas ir galutinis jo žlugimas

Naują dr. Antano Maceinos veikalą sutinkant

DR. P. CELIEŠIUS

Prof. dr. A. Maceina po kelerių metų tylėjimo vėl prabyla į lietuvių visuomenę nauju veikalu — **"Niekšybės paslaptis"**. Šios knygos krikštavardis imtas iš šv. Pauliaus antrojo laiško tesalonikiečiams 2,7.: "Nes niekšybės paslaptis jau veikia" (naudotasi vokišku vertimu P. C.). Tačiau pats veikalas yra skirtas V. Solovjovo legendos: Pasakojimas apie antikristą, interpretacijai, kurioje yra atskleidžiama blogio kilmė ir esmė. "Niekšybės paslaptis" savo esme galima gretinti su prof. dr. A. Maceinos kitu veikalu — "Didysis inkvizitorius". Abu šie veikalai interpretuoja dviejų rusų tautos filosofų — F. Dostojevskio ir V. Solovjovo — sukurtas legendas: Didysis inkvizitorius ir Pasakojimas apie antikristą. Abu minėti didieji rytietiškos pasaulėžiūros atstovai sprendė žmogaus santykį su Dievu istorijos eigoje. Tik F. Dostojevskis žvelgė daugiau istorijos filosofo akimis, kai tuo tarpu V. Solovjovas ėmės istorijos teologo požiūrio.

Vizija ir blogio personifikacijos prasmuo

Pati legenda apie antikristą nėra sudėtinga. Tačiau A. Maceina joje įžvelgia gilią prasmę. V. Solovjovas turėjęs galios regėti ateitį ir spėti, kuo baigsis Kristaus įkurtos Bažnyčios istorija. Pagal jo viziją visos didžiosios krikščioniškos religijos, spaudžiamos ir persekiojamos bendro priešo, galutinai susijungs į vieną tikinčiųjų Bažnyčią, subordinuotą paskutinio popiežiaus Petro autoritetui.

Antikristas legendoje vaizduojamas istorinio asmens, pasaulio imperatoriaus pavidalu. Tačiau interpretacijoje antikristas yra tiktai tikrovėje veikiančiojo Liuciferio jėgos simbolis. Nors šėtoniškoji jėga pas V. Solovjovą pavaizduota žmonijos istorijos pabaigoje vienaname istoriniame imperatoriaus asmenyje, bet iš tikrųjų ji veikia nuo pasaulio sukūrimo iki žmonijos istorijos pabaigos. Todėl ir antikristas suprastinas ne kaip istorinė imperatoriaus figūra, bet kaip blogio personifikacijos prasmuo. Jis yra bendrasis **blogio** istorijos vardiklis, todėl ir rašomas mažąja raide.

Kristaus darbai per žmones

Esmėje antikristas yra priešstatomas Kristui, kaip įsikūnijusiam Dievo Logos, kuris priešmeres žmogiškos prigimties kūną, kentėjęs, miręs ant Golgotos, atsikėlęs iš numirusių ir įžengęs į dangų. Jis vėl ateisiąs pasaulio pabaigoje žmonijos teisti. Kristaus asmenyje jungiasi Dievas ir žmogus. Tai reiškia — jis yra transcendencinės (anapus) ir žemiškos (šiapus) tikrovės jungtis. Šiedu skirtingų prigimčių momentai turi būti visados, kalbant apie Kristų, turimi sąmonėje ir nei vieno iš jų, neprasilenkiant su tiesa, neleista paneigti, ar bent sąmoningai nutylėti.

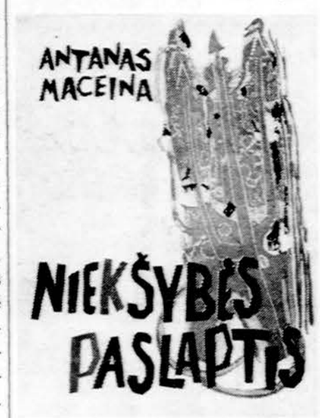

Knygos viršelis, piešias Pauliaus Jurkaus

Nors Kristus, kaip žmogus, gimė tam tikrame istoriniame laike, bet, kaip Dievas, jis yra visoj istorinėj raidoj artimai susijęs su žmonija. Senajam pasauliui jis buvo tikrovinis Mesijo laukime ir pagal tą idėją istoriniam atskleidime. Viduriniam istorijos tarpsnyje Kristus yra tikrovinis savo istoriniam Dievo Logos žmogaus prigimtyje gimimu, Kalvarijos kalno auka ir nuo Taboro kalno dangun žengimu. Trečiajame istorijos tarpsnyje Kristus Dievas yra mums tikrovinis savo egzistenciniu pasilikimu jo įkurtoje Bažnyčioje, kuri tęsis iki paskutinio teismo momento. Tuo būdu istoriją galima vadinti, kaip žmogiškumo ir dieviškumo jų tarpusavio santykiuose pasireiškimą (28 psl.). "Istorija yra gesta Christi per homines" (37 psl.) — Kristaus darbai per žmones.

Žmogiškoji laisvė, dieviškoji Apvaizda ir velnio pastangos

Dievas, kurdamas žmogų, suteikė jam nelygstamą laisvo veikimo ir apsisprendimo dovaną. Nors žmogus ontologiškai visada priklauso nuo Dievo, bet psichologiškai jis gali apsispręsti **už** arba **prieš** Dievą. Jis gali, kaip asmuo, atsakyti į Dievo kvietimą teigiamai ir tuo būdu bendradarbiauti su Dievu. Tada istorinis vyksmas krikščionybės šviesoje yra bendras žmogiškosios laisvės ir dieviškosios Apvaizdos aktas (42 psl.).

Su žmogaus įžengimu pasaulin prasideda ir šėtono darbai žmonių istorijoje. Velnias panaudoja žmogaus laisvės galimybę apsispręsti **prieš** Dievą ir žengia greta Žmogaus, kad nukreiptų jo darbus prieš Dievą. Ypač jo veikla suintensyvėja, Kristui žengiant per istoriją jo įkurtosios Bažnyčios pavidalu. Istorija tada virsta įsikūnijimo lauku ne tik Kristui, bet ir antikristui (123 psl.).

Velnias Dievo buvimo paneigti negali. Jis tiki Dievą esimu. Tačiau jis gali kenkti Dievo kūriniams, ypač žmogui.

Laicistinė dvasia ir bendras religijos vardiklis

Kristus, Dievo Logos, jungdamas antgamtybę su mūsų gyvenama realybe, tampa velniui gera proga — pasiūlyti žmogui

(Nukelta į 2 psl.)

Dr. Antanas Maceina

AKCENTUOTAS RŪPINTOJĖLIS, PAMIRŠTAS VYTIS

Lietuvos sukilimams pavaizduoti meno parodos įspūdžiai

J. DAINAUSKAS

1863—1941—1950 m. Lietuvos ginkluotiems sukilimams pagerbti Lietuvių menininkų klubo iniciatyva praeitais metais buvo paskelbtas meno kūrinių konkursas. Šito išdavoje š. m. balandžio 4 d. vakare ir buvo Jaunimo Centro patalpose, Chicagoje, atidaryta paroda, kurioje yra išstatyti 18 dailininkų 25 kūriniai. Tai iš viso pirmoji tokios rūšies, o ypač tokios tematikos paroda. Tad savaime suprantama, kad jos laukta su nekantrumu. Deja, per trumpas buvo laikas, kad joje galėtų pasireikšti didesnis skaičius mūsų menininkų. Nors iš kitos pusės tokios rūšies paroda, o ypač tokia meno kūrinių tematika, tai reikalas liečiantis visus laisvajame pasaulyje gyvenančius lietuvius menininkus, apdovanotus galia sukurti mums mūsų tautos herojiškos praeities iškarpas.

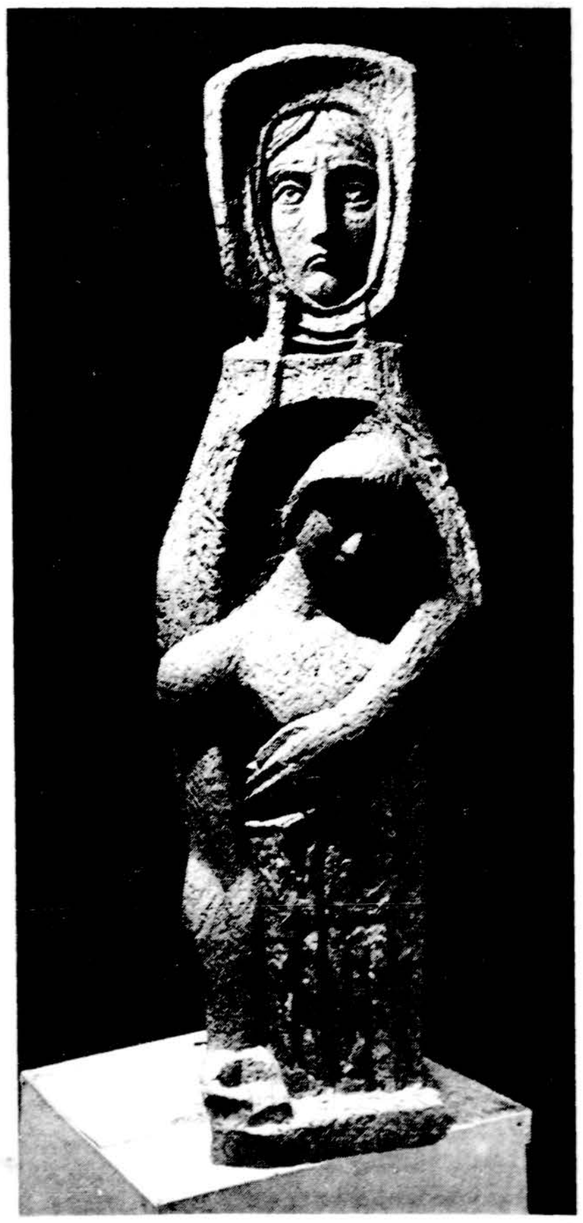

A. Marčiulionis — Prieš aušrą
Skulptūra, sukilimų parodoje laimėjusi antrąją premiją

Buvo laukta dinamikos

Sukilimų kovose buvo skaudžių, sunkių, liūdnų, bet drauge ir didingų, herojiškų momentų, kurie gali būti ne vien tik patetiškų, bet ir didingų kūrinių tema. Sukilimas — tai visų pirma veiksmas, kova, užsidegimas, iniciatyva, kur pilna pasišventimo, ryžto, ugnies, veržlumo. 1863 m. sukilimas, lygiai kaip ir lietuvių kovos dėl Lietuvos nepriklausomybės, ar tai 1918—20 metais, ar tai 1941 ir po 1944 metų, vien iš sausų, neretai nepilnų aprašymų, pranešimų, turi tiek didingų momentų, jog čia siužetų pakaktų ir šimtams dailininkų. Prisiminus vien dailininko Arturo Grotgerio paveikslų ciklą "Lituania", reikėjo manyti, kad ir mūsų dailininkai duos taipgi gražių Lietuvos laisvės kovų epizodų. O kur J. Daumanto "Partizanai už geležinės uždangos" ir įvairių tų kovų dalyvių raportai, pasakojimai, prisiminimai.

Kas krito į akį

Jury komisija pirmos premijos nepaskyrė niekam. II-ją — gavo dailininkas Aleksandras Marčiulionis už skulptūrą "Prieš aušrą", gi III-ją dailininkas Liudas Vilimas už paveikslą "Partizano mirtis". Iš kitų parodoje išstatytų kūrinių labiau krenta į akį J. Dagio "Sukilėlio malda" ir "Nukankintas partizanas", lygiai kaip ir Ramojaus Mozoliausko "Sūnus", kur motinos veidas pilnas skausmo išraiškos, gi visa skulptūra turinti Pieta skulptūrų pobūdį. Gana įdomus yra Irenos Paceviičiūtės paveikslas "Į tremtį", vaizduojantis 1863 m. sukilėlių su šeimomis tremties kelią į Sibirą. Jei tas paveikslas būtų kitaip apšviestas, jis dar labiau trauktų dėmesį į save. Pilnas išraiškos ir dinamikos yra Juozo Pautieniaus "1863 m. sukilėliai puola kazokus", vaizduojantis žutbūtinės kovos momentą. Antano Rūkštelės "Minutė prieš puolimą", nors ir neturi veiklos momentų, pavaizduoja partizanų ryžtą pulti priešą, nepaisant jo milžiniškos ginklų persvaros. Vlado Vaitiekūno "Sukilimas" ir Kazimiero Žilinsko "Sukilėlių vadas Sierakauskas", nors kiekvienas skirtingai, irgi patraukia žiūrovų dėmesį. Reginos Matuzonytės - Ingelevičienės "Partizano malda" pavaizduota kataloge, bet dar įdomesnis yra jos paveikslas "Už laisvę".

Esame ne tik Rūpintojėlio, bet ir Vyčio tauta

Pagaliau mes, berods, esame "Rūpintojėlių tauta" ir labiau linkstame literatūroje ir vaizduojamame mene parodyti mūsų skausmus, vargą, nelaimes, o ne mūsų didvyrių kovas, ryžtą kovoti ir laimėti, pergalės momentus, kurie gali būti pavyzdžiu kitiems. Tas skausminis ir statiškasis bruožas būdingas daugumai ir šios parodos darbų, lygiai kaip ir abiems premijuotiems kūriniams. Lekiančio Vyties dinamikos parodoje galėjo būti kur kas daugiau.

Šiame numery:

- **Dr. A. Maceinos naujoji knyga.**
- **Vienuolių pėdos kultūroje.**
- **Sukilėlių parodos įspūdžiai.**
- **Kauno vardo beieškant.**
- **Vaikų literatūros reikalu.**
- **Interview su Kostu Ostrauskiu.**
- **Octavio Paz eilėraščiai.**
- **E. Kepalaitės skulptūros paroda.**
- **Įspūdžiai iš "Toscos" paruošos.**
- **V. Vizgirda atsiliepia A. Rūkštelei.**
- **Moterų gyvenimas.**

Kertinė Parašte

VIENUOLIŲ PĖDOS KULTŪROJE

Neseniai Chicagoje rengtoje pašaukimų savaitėje buvo kalbama ir tokiomis temomis, kaip Vienuolynai ir mokslas, Vienuolynai ir menas, rodos, su tobulo vienuolio šventumu maža ką bendro turinčiomis sritimis. Tiesa, kad vienuolynų ir vienuolių pagrindinis tikslas nebuvo ir nėra pirmoje eilėje tik kultūrinė veikla. Tačiau ilgi praeities amžiai ir šios dienos akivaizdi dabartis rodo, kad ypač vakarietiškų kraštų vienuolynai niekada jokia geležine uždanga nuo gyvenimo nebuvo užsisklendę. Storos vienuolynų sienos ne vienu atveju ne tik saugojo ateičiai tai, kas žmogaus dvasios, to Dievo paveikslo čia žemėje, buvo sukurta, bet ir savo užuovėjoje ugdė tai, kas pačią sūkuringą gyvenimo vagą kreipė kūrybos ir į Dievą artėjimo kryptimi.

Būtų klaidinga manyti, kad vienuolynai kūrė kultūrą arba bent iš kultūrinės raidos neišsijungė tik viduramžiais, kada visos sritys daugiau ar mažiau buvo puoselėjamos didesnei Dievo garbei. Visais naujaisiais amžiais rastume taipgi apsčiai pavyzdžių, kur vienuolynų ir vienuolių kultūrinis įnašas, ir norint, nebegali būti nuslepiamas. Šitai yra pakankamai ryšku ir mūsų dienose. Tik profaniškai reklaminis moderniųjų laikų triukšmas dažnai nustelbia vienuolynų tyloje kaupiamą ir realizuojamą kūrybinę mintį. Kasdieniškoji gatvė šito gali ir nepastebėti, bet ir šių laikų vienuolynų kultūrinį svorį dažnai giliai atidengia ir įvertina plačiau mąstą dabarties protai.

Vienuolynų varoma kultūrinė vaga dažnai nepastebima dar ir dėl to, kad patys vienuoliai vienuoliškam kuklume savo kultūriniam darbui neiškabina kiekviename kampe akis badančios reklamos. O gyvename jau tokioje situacijoje, kad kalbame tik apie tai ir pagaliau imame tikėti tik tuo, kas visu balsu šaukiama didžiosios spaudos, televizijos ir pakelės plakatų.

Kitu atveju vėl, jeigu kultūrinis ir tiesiog savęs išsižadėjimu užantspauduotas didvyriškas darbas atliekamas kokio nors pasauliečio, tai tas faktas ir jo herojiškumas aprašomas plačiai tam skirtose knygose, nuolat randamas periodinės spaudos puslapiuose ir pan. Sakysim, begalinis dr. A. Schweitzerio pasiaukojimas Afrikos džiunglėse ir spaudoje ir aplamai viso pasaulio viešumoje yra susilaukęs kur kas didesnio dėmesio, negu tūkstančių vienuolių ir tai generacija po generacijos varomas didžios artimo meilės ir ano žemyno kultūrinimo darbas.

Gi pastarųjų dešimtmečių pasaulio kultūrinei raidai pasukus kone kraštutine moderniškų formų kryptimi, neretai galvojama, kad vienuoliai ir vienuolynai ir jų kultūrinis reiškimasis čia atstovauja tik praeities tradiciją, lyg ir atsiribojimą nuo viso to, kas šių dienų gyvenime yra avangardiškai nauja. Tačiau, dar kartą pabrėžiant, kad vienuolinio gyvenimo tikslas ir nėra kurti kultūrą, išrasti ir akcentuoti naujas jos formas, turime ir šiame krašte labai ryškių ir akivaizdžių pavyzdžių, kur kūrėjas vienuolis neatsilieka nuo savo brolio kultūrininko pasauliečio ir modernia forma, ir minties naujumu, ir modernios dvasios atliepimu bei jos nepriešta ravimu krikščioniškajam kūrybos pamušalui. Kaip tik šitokia dvasia alsuoja ir ne vien tik katalikų šiame krašte didžiai vertinami trapisto Tomo Mertono prozos bei eiliuotieji raštai arba, sakysim, domininkono Brolio Antonino, to šių dienų krikščioniškojo "bytniko", poezija.

Vienuolių pėdas kultūros raidoje pasekant, negalima pagaliau praeiti tylomis ir pro Lietuvoje veikusių vienuolijų ir dabar plačiajame pasaulyje lietuvių vienuolių varomą pastoracinę ir greta jos taipgi kultūrinę darbo vagą. Ypač šitai reikia užakcentuoti, tėvams marijonams minint 50 metų jubiliejų nuo tos dienos, kai pirmieji marijonai atsikėlė į šį tolimąjį užjūrio kraštą. Šiandien greta marijonų Dievo garbei ir savo tautos labui sėkmingai plačiuose religinio ir kultūrinio darbo baruose reiškiasi ir kiti lietuvių bei lietuvaičių vienuolynai. Šių mūsų vienuolynų kultūrinė veikla, besitęsianti čia jau dešimtmečiais, ypač jų ugdomas periodinės spaudos bei knygų leidimo darbas būtų jau reikalingi ne tik trumpo laikraštinio vedamojo, bet ištisos ir šimtapuslapinės studijos. Taipgi neretai mūsų vienuolynų koplyčios, pačių vienuolynų bei jų vedamų institucijų patalpos yra virtusios brangiomis lietuvių dailininkų meno kolekcijomis. Ir ne vienu atveju visa tai rodo tokį įvairų ir tokį svarų mūsų vienuolijų indėlį į šios dienos lietuvių kultūrinę veiklą, toli gražu neatsietą nuo visos moderniųjų laikų kultūrinės raidos.

k. b.

Ados Korsakaitės piešinys

Blogio triumfas ir jo žlugimas

(Atkelta iš 1 psl.)

Kristaus žmogiškąją prigimtį priimti už visumą, o apie Kristaus dieviškumo pareiškimą (iš numirusių atsikėlimą, dangun žengimą ir pasaulio pabaigoj atėjimą) nutylėti. Todėl antikristo didžiausias rūpestis — šią melagingą tezę išskleisti istorijos eigoje, kaip tikrovinę tiesą. Tam tikslui jis pasinaudoja civilizacija ir kultūra. Pabrėžiamas gerbūvio kūrimas čia žemėje, duodant žmogui duonos, linksmybių ir tariamos laimės. Jeigu tenka minėti Kristų, akcentuoti jo didvyrišką moralę, geniališką asmenį, naują mokytoją, tai tylima apie jo dieviškumą apreiškiančius ženklus. Tuo būdu norima numarinti Kristų - Dievą žmonijos sąmonėje ir įvairiose kultūros institucijose. Darosi ne mada kalbėti apie Dievą. Tampa atsilikimo žyme kalbėti apie Kristų — pasaulio Teisėją ir amžinąjį gyvenimą. Stengiamasi suliedinti bažnytines institucijas su kultūros institucijomis. Religinį pobūdį veržiasi perimti laicistinė dvasia. Žmogus nuasmeninamas ir paverčiamas minios individu. "Minia yra visados geriausias ir tikriausias laukas antikristinei karalystei kurtis ir klestėti" (167 psl.). "Juo labiau žmonija virsta minia, juo labiau joje įsigali antikristas " (168 psl.). Nureligintam žmogui religinė tiesa virsta tik mados žaislu. Esant tokiai būklei, visos religijos ir įvairūs kultai yra lygiaverčiai. Juos galima jungti po vienu religijos vardikliu. Dėl to antikristas sujungia visas religijas ir įvairius kultus į vieną po antikristinio popiežiaus Apolonijaus autoritetu, kurį simbolizuoja didžiulė kultų sujungimo katedra. "Visų kultų sujungimo katedra yra Dievo garbės išjuoka, nes čia Viešpats yra garbinamas nebe tiesa, bet tiesos paneigimu" (157 psl.).

Didesnioj žmonijos dalis laicistinei dvasiai įtaigojant, tampa religiniu požiūriu indiferentiška. Jų sąmonė transcendencijai užsklęsta. Jiems Kristus kaip Dievas viešame gyvenime daugiau nebeegzistuoja. Jis yra sutapatinamas su žymių žmonių idėja. Tokiu būdu antikristas įsikuria žmonijos istorijoje. "Antikristinė karalystė yra antikristinės dvasios visuma, išreikšta pastoviais istoriniais pavidalais" (163 psl.). "Naujiena antikristo karalystėje — yra nieko naujo nebuvimas" (196 psl.). "Pasaulio teikiama ramybė yra Bažnyčios mirtis" (249 psl.).

Bažnyčios pilnybės laikas

Tik mažoji krikščionijos dalis išlieka ištikimi Kristaus įkurtosios Bažnyčios nariai ir nesiduoda pagundai prisitaikinti, žinodami, kad jie negali įsikurti pastoviai šioje žemėje. Jie yra pakeleivio būklėje į "anapus". Jie yra iš pasaulio, bet ne pasauliui. Jiems Kristus yra ne tik Betliejuje gimęs, Kalvarijos kalne miręs, bet taip pat ir **atsikėlęs.** Tas pats Kristus, kurs nuo Taboro kalno pakilo dangun, ateis vėl istorijos pabaigoje, bet jau kaip Paskutinysis, kaip Teisėjas ir galingas Viešpats. Jiems Kristus yra Dievo meilės įsikūnijimas žmogui (171 psl.).

Ši mažoji dalis yra pasaulio persekiojama. Jiems nėra vietos tarp civilizuoto žmogaus. Jie turi trauktis į dykumas ir jungtis tarpusavėn vienybėn.

A. Maceina krikščionių persekiojime įžvelgia gilią prasmę. Dievo Apvaizda leidžia persekiojimus Bažnyčiai nuskaidrinti, ją nuo istorijos eigoje prikibusių dulkių nuvalyti. Kaip "susitaikymas su pasauliu Bažnyčią nutolina nuo Kristaus" (245 psl.), taip "Persekiojimų dienos yra Bažnyčios pilnybės laikas" (250 psl.). "Kankinių kraujas yra ne kas kita, Kristaus kraujo išsiskleidimas istorijoje" (251 psl.). "Kankinių sulaukusi idėja pasidaro nemirtinga" (263 psl.).

Tačiau ir persekiojimuose pagrindinis veikėjas yra antikristas, o Dievas visa tai tik leidžia, kaip Jobo nelaimių atveju. "Velnio kova prieš istorijoje besiskleidžiantį Kristų yra pagrindinis ir pats giliausias Bažnyčios persekiojimų pagrindas" (244 psl.).

A. Maceina, remdamasis šv. Jono Apreiškimo tekstu — "Jiems pasakyta, kad turėtų poilsio trumpą laiką, iki bus pilnas skaičius jų draugininkų ir jų brolių, kurie turi būti nužudyti taip, kaip ir jie" (6,11) interpretuoja, kad "Juo Bažnyčios persekiojimai yra griežtesni ir ilgesni, juo smarkiau istorija skuba prie savo galo" (256 psl.). Reiškia, istorija truks ilgiau, jeigu persekiojimų bus mažiau ir atvirkščiai. Atrodo, kad dabartinio amžiaus masinės žudynės ir milijonai kankinių yra ženklas jau artėjančios istorijos pabaigos. Kadangi ateitis yra nežinoma, todėl ir šios problemos vienoks ar kitoks sprendimas neturi pakankamo tikrumo.

Tokia yra prof. dr. A. Maceinos veikalo trumpai išreikšta minėtos V. Solovjovo lengendos interpretacija. Tačiau norint pajusti tikrąjį "Niekšybės paslapties" veikalo grožį, reikia pačiam knygą perskaityti. Jis savo minčių gilumu, frazių grožiu ir dialektiško metodo stiprumu sužavi skaitytoją. Realiai pajunti, kad krikščionio veikla Bažnyčioje yra žmogiškasis atsiliepimas į Kristaus atpirkimo veikseną (278 psl.).

A. Maceina šiuo veikalu ir anksčiau sukurtais — Jobo drama, Didysis inkvizitorius, Saulės giesmė, Didžioji Padėjėja — plačiai ir giliai atskleidžia krikščioniškosios egzistencijos sampratą ir prasmę.

Antanas Maceina, NIEKŠYBĖS PASLAPTIS, Antikristas istorijoje pagal V. Solovjovo pasakojimą. Išleido Ateitininkų Federacija 1964. Spaudė Tėvų Pranciškonų spaustuvė. Knyga 294 psl. Viršelis Pauliaus Jurkaus.

Elena Kepalaitė — **Karalius ir karalienė** (bronza)

Iš parodos Brooklyno muziejaus meno mokyklos galerijoje

KAUNO VARDO BEIEŠKANT

J. TININIS

A. P. Bagdonas "Draugo" priede (Nr. 33) atspausdino straipsnelį apie Kauno vardo kilmę. Mūsų buvusios laikinosios sostinės vardą autorius sieja su senovės graikų vietovardžiu Kaunos. Jis iššifruoja net ir pirminę šio vietovardžio reikšmę, kuri esanti sodyba, pilis, miestas. Visai galimas daiktas, kad toks semantinis aiškinimas yra teisingas. Tik, deja, be šio žodžio reikšmės mes neturime kitų davinių tvirtinti, kad graikų kolonijos Karijos vietovardis Kaunos ir mūsų Kaunas yra tie patys žodžiai. Panašiai ar net vienodai skambą vietovardžiai, randami įvairiose tautose, dar nereiškia, kad jie turi ir bendrą kilmę.

Mūsų žymusis patriarchas Jonas Basanavičius kadaise buvo išspausdinęs gana plačią studiją "Apie trakų - frigų tautystę ir jų atsikėlimą Lietuvon". Ištisus dvidešimt metų jis pravertė, kol sukūrė teoriją, kad lietuviai esą kilę iš M. Azijos. Frigijoje ir Trakijoje Basanavičius surado apsčiai vietovardžių, skambančių beveik taip, kaip lietuvių vietovardžiai. Jų tarpe buvo ir A. P. Bagdono užtiktas Kaunos. Tačiau mūsų istorikai ir kalbininkai šią Basanavičiaus teoriją atmetė, kaip neturinčią mokslinių pagrindų ir argumentų, kurie galėtų neabejotinai įrodyti jos tikrumą. Štai kodėl ir A. P. Bagdono išvedžiojimų tenka nepripažinti, nežiūrint graikų ir lietuvių kalbų giminingumo.

Jei jau ieškoti Kauno vardo kilmės, tai ją reikia stengtis surasti ne graikų Karijoje, bet mūsų pačių žemėje Lietuvoje. Šiandien mes jau žinome, kad ankstesnieji Pabaltijo gyventojai buvo finai, kurious vėliau atėję baltai paėmė į savo valdžią, vienus išstumdami iš pajūrio, kitus asimiliuodami. Pirmame šimtmety prieš Kr. ir po Kr. finai ėmė keltis per jūrą į šių dienų Suomiją, nusinešdami ten per du šimtus lietuviškų žodžių, kurie ir šiandien tebėra gyvi jų kalboje. Aišku, Pabaltijy gyvenę finai turėjo palikti nemaža vietovių, kurioms buvo davę savo vardus. Kad mūsų žemėje iki šių dienų užsiliko finiškų vietovardžių, niekas neabejoja. Štai a. a. prof. Pakštas tvirtino, kad vietovardis Priekulė yra sudarytas iš prielinksnio "prie" ir finiško kula, kuris šiandien suomiškai rašomas "kyla" ir reiškia sodybą, kaimą. Nėra abejonės, kad ir mūsų vietovardžio Kulautuva šaknis yra ta pati kaip ir Priekulės.

Apie finiškos kilmės vietovardžius Lietuvoje gana išsamiai yra rašęs ir prof. Schmitleinas savo studijoje "Toponymie lituanienne".

Žinant, kad Lietuvoje yra užsilikusių finiškos kilmės vietovardžių, galima teigti, kad ir Kauno vardas buvo paliktas mūsų krašte antrųjų Pabaltijo gyventojų. Tokiam teigimui paremti mes turime du šiandieninės kalbos žodžius: kaunis "grožus" ir kauneus "grožis". Sodyba ar kaimas, įkurtas dviejų upių santakoje, žiūrint nuo miestą supančių kalnų, turėjo atrodyti labai vaizdinga, gražia gyvenviete, kurią žmonės galėjo apibūdinti epitetu "kaunis" ar pavadinti tiesiog "kauneus". Tačiau Kauno vardas galėjo atsirasti ir iš asmenvardžio Kaunis, reiškiančio gražusis, gražuolis. Jei tokiu asmenvardžiu šeima įsikūrė Nemuno ir Neries santakoje, tai ir pati sodyba ar kaimas galėjo gauti jos vardą.

Žinoma, abi šios prielaidos irgi tik hipotezės, nors jos ir yra labiau įtikimos negu Liet. Enciklopedijos išvedžiojimai apie Kauno vardo kilmę iš veiksmažodžio kautis.

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Licenzijuota lietuvių įmonė registruota U.S. Depart. of Justice

COSMOS PARCEL EXPRESS Corp.

3212 S. Halsted, Chicago 8, Ill. Tel. — CA 5-1864 ir WA 5-2737.

MARQUETTE GIFT PARCEL SERVICE

2608 W. 69 St., Chicago 29, Ill. Tel. — WA 5-2731

Didelis pasirinkimas medžiagų ir visų kitų siuntiniams tinkamų prekių žemomis kainomis.

Vedėjai: Edv. ir Vyt. Žukauskai. Maisto siuntiniai iš Danijos, akordeonai iš Europos sand., šaldytuvai, automobiliai ir kitos prekės iš Sov. Sąjungos sandėlių.

Perskaitę "Draugą", duokite jį kitiems pasiskaityti.

Ofiso HE 4-1414, Rez. RE 7-6867

DR. B. GAIŽIŪNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė akušerija ir moterų ligos

2454 West 71st Street

(71-os ir Campbell Ave. kampas)

Val.: kasdien 1—3 ir 6—8 val. vak.

Šešt. 12—3 v. p. p.

Trečiadieniais uždaryta

DR. A. GARUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

VIDAUS IR VAIKŲ LIGOS

2737 West 71st Street

VAL.: kasdien nuo 6-8 val. vak.

Šeštad. nuo 10 iki 12 valandos

Trečiadieniais uždaryta

Ligonius priima pagal susitarimą

WA 5-2017.

Ofiso tel. PR 8-2220

Namų — rez. PRospect 8-9081

DR. JANINA JAKŠEVIČIUS

JOKŠA

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

VAIKŲ LIGOS

2656 West 63rd Street

Pirmad., antrad., ketvirt. ir penkt. nuo 11 iki 1 v. ir nuo 4 iki 7 v. v.

Šeštad. nuo 1 iki 4 val.

Tel. ofiso PO 7-6000, rez. GA 3-7278

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3844 West 63rd Street

Val.: kasdien nuo 1—4 p. p. ir 6 iki 8 val. Trečiad. ir šešt. uždaryta.

Telefonas: GRovehill 6-1595

DR. ALDONA JUŠKA

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ

PRITAIKO AKINIUS

2422 West Marquette Road

Valandos: 9—12 ir 7—9 v. v. pagal susitarimą, išskyrus trečiadienius, uždaryta.

Ofiso PR 6-1795. Rez. TR 3-0281

DR. ALG. KAVALIŪNAS

VIDAUS IR KRAUJO LIGOS

2300 West 51st Street

Oakley Medical Arts

Pirm., antr., ketvirt. ir penkt. nuo 2—4 ir 6—9 ir pagal susitarimą.

Ofiso ir buto tel. OLympic 2-1381

DR. F. V. KAUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1407 So. 49th Court, Cicero

Kasdien 10-12 ir 4-7. Treč. ir šeštad tik susitarus.

Tel. REliance 5-1811

DR. WALTER J. KIRSTUK

(Lietuvis gydytojas)

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

3925 West 59th Street

Val.: Pirmad., antrad., ketvirtad ir penkt. nuo 1—4 p. p., 6-30-8:30 val. vak. Šeštad. 1-4 val., trečiad. uždaryta.

Tel. ofiso ir buto OLympic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4938 W. 15th Street, Cicero

Kasdien 1—3 val. ir 6—8 val. vak., išskyrus trečiadienius.

Šeštadieniais 12 iki 4 popiet

DR. IRENA KURAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

KŪDIKIŲ IR VAIKŲ LIGŲ SPECIALISTĖ

MEDICAL BUILDING

7156 South Western Avenue

Pirmad., antrad., ketv. ir penktad. nuo 11 val. iki 1 val. p. p. ir nuo 6 v. — 8 val. vakare. Trečiad. nuo 11 val. ryto. — 1 v. p. p., šeštad. 11 val. ryto iki 3 val. p. p.

Ofiso tel. RE 7-1168.

Rez. tel. 239-2919.

DR. MARIJA LINAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS

2817 West 71st Street

Telefonas HEmlock 6-3545

(OFISO IR REZ.)

Valandos pagal susitarimą

DR. A. MACIONAS

CHIRURGAS

2858 West 63rd Street

Tel. — PRospect 8-7773

Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 p. p., antrad. ir penktad. 5-8 v. v.

Ofiso HE 4-1818, Rez. PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialybė — vidaus ligos

2454 West 71st Street

(71-os ir Campbell Ave. kampas)

Val.: kasdien 9-11 ryto ir 4-8 v. v.

Šeštad. 9 v. r. — 2 p. p.

Trečiadieniais uždaryta

DR. JULIA MONSTAVIČIUS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

VIDAUS LIGOS

10748 S. Michigan, Chicago 28, Ill.

Telef. ofiso: Pullman 5-6766

Namų: Beverly 8-3946

Priėm. val.: kasdien 6-8 v. v., šešt. 1-4 v. p. p., trečiadienį — uždaryta.

Tel. Ofiso PR 6-7800; Namų 925-7697

DR. A. PUSTELNIKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPEC. VIDAUS LIGOS

5159 So. Damen Avenue

Valandos: 1-9 p. p., išskyrus trečiadienį

Šeštadieniais 10-5 v. p. p.

Tel. RE 7-8818

DR. ALBINA PRUNSKIS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

Ofisas 2659 W. 59th Street

VALANDOS: 2-4 p.p. ir 6-8 p.p

Trečiadieniais ir šeštadieniais uždaryta

Ofiso telefonas — CL 4-2421

DR. AL. RAČKUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4307 So. Kedzie Avenue

(Kampas Kedzie ir Archer)

VAL.: kasdien nuo 2 iki 8 val. vak.

Treč. ir sekmad. tik susitarus

DR. ZIGMAS RUDAITIS

SPEC. ORTHOPEDINĖS LIGOS

2745 West 69th Street

Priešais Šv. Kryžiaus ligoninę.

VAL.: Pirmad., antr., ketv., penkt. nuo 9 iki 11 v. ryte ir nuo 6-8 v. v. Šeštad. nuo 2-4. Trečiadieniais ir kitu laiku susitarus telefonu.

Telef. REpublic 7-2290.

DR. ANT. RUDOKAS, Opt.

Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus

4455 S. California Ave., YA7-7381

1 val. p. p. iki 8 v. v. kasdien; treč. uždara; šešt. nuo 10 v. r. iki 1 popiet.

Rez. tel. PR 9-6730

DR. L. SEIBUTIS

Inkstų, pūslės ir šlapumo takų chirurgija

Ofisas: Naujas adresas: 2454 West 71st St. (71-os ir Campbell Avenue kampas), tel. 776-2880; 30 N. Michigan ave. Suite 808, tel. CE 6-7764.

Valandos pagal susitarimą

DR. J. L. SIMONAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Adresas 4255 W. 63rd Street

Ofiso tel. REliance 5-4810

Rez. tel. GRovehill 6-0617

Valandos: 1-3 p. m. ir 6-8 p. m.

Penkt. tik 1-3 p. p.

Trečiad. ir šeštad. pagal sutartį.

Offiso telef. CLiffside 4-2896

Rezid. telef. WAlbrook 5-3099

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

4644 So. Ashland Avenue

Bendra praktika ir specialiai chirurgija

Valandos kiekvieną dieną 2 — 4 ir 6—8 val. vak. Trečiadieniais ir sekmadieniais uždaryta, priimama pagal susitarimą. Šeštadienias nuo 2 v. iki 5 v. v.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

BENDRA PRAKTIKA ir MOTERŲ LIGOS

Ofisas ir rez. 2652 W. 59th St.

Tel. PRospect 8-1223 ar PR 6-5577

Ofiso val.: Pirm., antr., treč. ir penkt. nuo 2 iki 4 ir nuo 6 iki 8 v. v. Šešt. 2—4 v. popiet ir kitu laiku — pagal susitarimą.

Of. tel. HE 4-2123. Namų GI 8-6195

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS

2454 West 71st Street

Priimineja ligonius tik susitarus.

Val. 2—4 p. p. ir 6—8 p. p.

Treč. ir šešt. uždaryta

Telefonas — GRovehill 6-2823

DR. A. VALIS-LABOKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2524 West 69th Street

Specialybė: AKUŠERIJA ir MOTERŲ LIGOS

VALANDOS: 1 iki 4 ir 6 iki 8 v. v.

Šeštadienias 1 iki 4 val.

Trečiadieniais uždaryta

Tel. PRospect 6-9400

DR. ONA VAŠKEVIČIUS

(VAŠKAS)

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

6248 South Kedzie Avenue

Ofiso val. kasdien: 2-4; 6-8.

Šeštad. nuo 2 iki 4v Treč. ir sekm. tik skubiais atvejais ir susitarus.

Tel. ofiso PR 6-6446, rez. HE 4-3150

DR. F. C. WINSKUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2420 West Marquette Road

Val. nuo 2 iki 4 v. v. ir 7 iki 8 v. v.

Treč. ir šeštad. pagal sutartį

DR. P. Z. ZALATORIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

1821 South Halsted Street

Tel. ofiso CA 6-0257, rez. PR 6-6650

Rez. 6600 So. Ashland Avenue

Val. 11 v. ryto iki 1 v. p.p. 6-8 v.v.

P. ŠILEIKIS, O. P.

Ortopedas, Protezistas

Aparatai-Protezai, Med. ban. dažai. Spec. pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.

ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB.

Val. 9-4 ir 6-8. Šeštad. 9-1.

2850 W. 63rd St., Chicago 29, Ill.

Tel. PRospect 6-5084

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS

PRITAIKO AKINIUS

2858 West 63rd Street

Val.: kasdien 10—12 val. ir 7—9 v. vak. Šeštadieniais 10—1 val. Trečiadienį uždaryta. Ligoniai priimami susitarus.

Ofiso telefonas: PR 8-3229.

Res. telef. WAlbrook 5-5076

Res. HE 6-1670

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS

GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

6449 So. Pulaski Rd. (Crawford Medical Building) Tel. LU 5-6446

Priima ligonius pagal susitarimą.

Jei neatsiliepia skambinti MI 8-0004

Ofisas 3148 West 63rd Street

Tel.: PRospect 8-1717

Rezid.: 3241 West 66th Place

Tel.: REpublic 7-7868

DR. S. BIEŽIS

CHIRURGAS

Valandos: Kasdien nuo 1 iki 3; treč. uždaryta. Antrad. ir penkt. vakarais nuo 7 iki 8.

DDR. VL. BLAŽYS

PLAUČIŲ IR VIDAUS LIGOS

2801 West 63rd Street

Kampas 63-čios ir California

Val. kasdien nuo 6—8 val. vak.

Šešt. 2—4 val.

Trečiad. ir kitu laiku pagal sutartį

Ofiso telef. 476-4042

Res. WAlbrook 5-3048

DR. C. K. BOBELIS

Inkstų ir šlapumo takų chirurgija

Tel. 695-0533 Elgin

425 No. Liberty Street,

Route 25, Elgin, Illinois

Valandos pagal susitarimą

Tel. ofiso HE 4-5849, rez. HE 4-3324

DR. PETER T. BRAZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2434 West 71st Street

Val.: pirm., ketv. 1-4, vakar. 7-9, antr., penkt. 1-5, treč. ir šešt. tik susitarus.

Tel. ofiso HE 4-5758; Res. HI 5-3226

DR. S. ir M. BUDRYS

GYDYTOJAI IR CHIRURGAI

2751 West 51st Street

Bendra praktika ir Alergija)

Valandos: pirm., antr., ketvirt. 2-9 val., penkt. 10 v. r. iki 9 v. v., šeštad. 10 v. r. iki 1 p. p. Ligonius priima pagal susitarimą.

Tel. ofiso 735-4477; Rez. PR 8-6960

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ

SPECIALYBĖ — NERVŲ IR EMOCINĖS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BLDG.

6449 So. Pulaski Rd.

Valandos pagal susitarimą.

Rez. GI 8-0873

DR. W. M. EISIN-EISINAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS

6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670

Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepia skambinti RE 2-6001.

KULTŪROS TEMOMIS KITUR

SKURDŪS POSMAI VAIKAMS

Vaikams rašyti yra sunkiau nei dideliems, nes suaugęs rašytojas turi grįžti į vaikų pasaulį, turi tapti kaip jie paprastas ir žaismingas. Visokie apsunkinimai, nemokėjimai surasti lengvesnio sakinio ar posmo yra tik vaikų nuo lietuviškos knygos baidymas. Neseniai išėjusios Jankutės ir Bražytės knygos vaikams rodo, kad jaunosios literatės moka įeiti į vaikų pasaulį, tačiau gaila, kad periodikoj tiek maža gerų pasiskaitymų, ypač gerų eilėraščių vaikams. Dauguma eiliuotojų eiliuoja išeidami ne iš dabartinio vaiko pasaulio bet prisimindami vaikystę, buvusią prieš keliasdešimt metų. Juo blogiau, kad tie posmai yra tiesiog neįmanomai sueiliuoti. Yra graži išimtis Jonas Minelga, jis puikiai eiliuoja, jo žodis tikslus ir sklandus, tačiau vaikų eilių tematika taip pat gerokai atsilikusi. Argi vaikų posmai tėra tik apie Nemunėlį, argi negalima parašyti skambaus eilėraščio vaikams apie beisbolą, apie dangoraižį ar kelionę į mėnulį. Vaikui atrodo, kad visa, ką jis ima skaityti lietuviškai yra tik baisi senovė, kurioje gyveno jų tėvai ir seneliai. Reikia, kad ir savo aktualumu vaikus trauktų lietuviški eilėraščiai, kaip jie traukia savo skambumu. Tiek dėl tematikos galima būtų išreikšti pageidavimų J. Minelgai. Bet daugeliui kitų tai jau tektų priekaištauti ne tik dėl tematikos, bet ir dėl nesugebėjimo eiliuoti. Štai keletas posmų iš periodinės spaudos:

Žinau, kad už plačiųjų jūrų
Yra labai graži šalis.
Žinau, kad ten auksinės dienos
Ir, kad kaip pasaka naktis.
Ten girios pilnos yr paukštelių,
Jie nenutyla per dienas,
Ir milijonai ten gėlelių
Dabina paupių lankas.

Ką reiškia tokių sąvokų sujaukimas. Juk čia ir dideliam labai sunku suprasti, kokios tos naktys yra kaip pasakos, gi eilutė "Ten girios pilnos yr paukštelių" liudija, kad Višteliausko laikais eilėdaros žinota daugiau. Štai, vėl skaitome:

Motinėlė mane barė
Kad nemoku pasakyti
Nors eilėraštį mažytį
Dėl 16-tos Vasario!
Pasakysiu tau į ausį:
Kad prisėsiu dar šiandieną
Ir išmoksiu alei vieno,
Eilių žodžius kuo tvirčiausiai!

Juk jeigu vaikas taip pradėtų kalbėti, kaip čia sueiliuota, tėvams reikėtų labai susirūpinti. Be abejo, nėra lengva redaktoriams, kai nėra pasirinkimo. Bet tada geriau perspausdinti senesnius eilėraščius, tik nespausdinti tokių, kurie vaiką klaidingai moko lietuvių kalbos. Prozos atžvilgiu yra geriau kadangi rašančiajam nereikia tempti sakinio ant ritmo ar rimo kartuvių, kurios nužudo kartais ir ne taip jau blogą mintį.

Lietuviai kartais nesuranda temos, tuo tarpu amerikiečiai ima temas iš tremtinių gyvenimo. Štai, Glenn Balch parašė 10-14 m. vaikams knygutę "The Runaways". Joje vaizduojamas latvis berniukas Jānis, kuris, netikėtai užmušęs kaimyno ančiuką, išsigąsta ir išbėga į mišką, bijodamas policijos ir manydamas, kad jį ir čia kiš į kalėjimą, kaip tėvus į kalėjimus kišo kokia raudonųjų ar rudųjų diktatorių gestapininkai ar enkavedistai. Nors recenzentai sako, kad nėra visiškai logiška, jog berniukas jau taip išsigąstų ir gyventų pasislėpęs ir ilgai policija jo nesurastų, bet apsakymas esąs labai įdomus. Gi mums vis reikia temas imti apie piemenėlį ir dūdeles. Žinoma, viskas savo vietoj, viskas galima, bet kai prie senos temos prisideda ir baisus eiliavimas, tiesiog gaila vaikų.

Visų rašančiųjų pareiga yra padėti vaikų periodikai. Argi rašytojai jau nebeturi savo arba savo vaikų vaikų? Vaikams lietuviškas eilėraštis čia turi būti toks skambus ir aktualus kaip niekada anksčiau, nes mes čia turime išlaikyti baisią amerikietiškų vaikiškų leidinių konkurenciją.

P. Svilius.

BE KOMENTARŲ

Iš tarybinės lietuvių literatūros. Scena iš mokytojų tarybos posėdžio.

"Kai direktorė paskelbė paskutinį dienotvarkės punktą — pamokų paskirstymą, — visi pedagogai sujudo. Paskui Rupeikienė paskaitė pamokų paskirstymo projektą. Aušrai buvo numatyta 21 lietuvių kalbos pamoka.

— Kodėl man tik devyniolika? — staigiai pašoko graži smulkaus veidelio, ilgu kaklu ir didele iškirpte mokytoja; jos pavardės Aušra dar nežinojo.

— Devyniolika su puse, drauge Treigyte, — patikslino direktorė.

— O TSRS konstitucija? — įnoringai papūtusi labai raudonas lūpas, purkštelėjo mokytoja. — Visur konstituciją dėsto istorikai.

Staiga už lango, visai čia pat, ėmė loti šuo. Jis lojo kažkaip džiaugsmingai, azartiškai ir tuo metu piktai. Ambrijo skalijo beveik be paliovos.

Visi nutilo ir sukluso. Kai kurie mokytojai ištiesę kaklus, pažvelgė pro langą, o kiti šypsojosi; šypsojosi paslaptingai, sąmokslininkiškai, su keistu pasitenkinimu.

Šuo vis nesiliovė.

— Eikite kas nors pažiūrėti, — paliepė direktorė, bet niekas nesiskubino..."

Jonas Mikelinskas, "Vandens nešėja", žurnale **Pergalė,** Vilniuje 1964, nr. 2, p. 43.

Kostas Ostrauskas apie nūdieninę dramaturgiją ir apie teatrą aplamai

Pokalbis su autoriumi premjerų išvakarėse

Smalsiai laukiamas šio savaitgalio mūsų kultūrinio gyvenimo įvykis čia pat: **Kosto Ostrausko "Žaliojoj lankelėj"** ir **"Pypkė"** "Atžalyno" išvedamos scenon Chicagoje. Tad premjeros išvakarėse užkalbinome patį dramaturgą.

— Jūsų naujosios knygos ir jos įkūnijimo scenoje proga skaitytojui kyla visa eilė klausimų, liečiančių šio žanro nūdieninę situaciją tiek specialiai Jūsų atvejų, tiek aplamai visą šių dienų teatrinę raidą. Sakysim, žinant nelabai džiugią mūsų lietuviškojo išeivijos teatro dirvą, koks buvo Jums pats didysis paskatas vis dėlto savo plunksnos duoklę skirti kaip tik dramaturgijai?

— Dramą pasirinkau lygiai taip, kaip poetas pasirenka poeziją, romanistas — romaną ir t. t. Tiesa, drama yra teatras. Be teatro, ar jam skurstant, spektaklio prasme atitinkamai susiaurėja ir draminės kūrybos realizavimas bei perspektyvos. Šitaip žiūrint, sutinku, dramaturgijos pasirinkimas įtaigoja išskirtiną atvejį. Tačiau teigiama, kad drama yra teatras — tik pusė tiesos: drama yra ir literatūra (tai dažnai užmirštama). Todėl toji "nelabai džiugi mūsų lietuviškojo išeivijos teatro dirva" dramos žanro pasirinkime man jokios reikšmės neturėjo ir neturi.

— Įdomu taipgi būtų ir šios pastarosios Jūsų knygos – dviejų vienaveiksmių dramų parašymo istorija, pagrindiniai jų akcentai.

— Apie "parašymo istoriją" kalbėti būtų sunku, beveik neįmanoma. Čia susiduriame su kūrybinio proceso eiga, jo užuomazga, o tai labai miglota ir subjektyvi tema. Galiu pasakyti tik tiek, kad stengiausi ieškoti (bent mūsų dramaturgijoj) naujesnių kelių. Šiaipgi esmė tai, kad tos dramos parašytos. Ir parašytos tokios, kokios jos yra.

— Ką apskritai galvojate dėl mūsų čionykščio teatro ar bent rašytinės dramaturgijos ateities? Kuriuos pastatymus labiausiai vertintumėte?

— Sporadiški paskirų grupių spektakliai, — net ir tie, kurie verti dėmesio, — nesudaro, deja, tikro teatrinio gyvenimo. Taip teatras augti negali, — tai tik jo gyvasties palaikymas dirbtiniu kvėpavimu. Reikia teatrinio darbo pastovumo, tęstinumo. Tada bus galima kalbėti ir apie ateitį. O dramaturgijos ateitis priklauso nuo dramaturgų prieauglio. Kur jis?

Gyvenu "provincijoj", kur lietuviškas spektaklis labai retas paukštis. O spręsti apie pastatymus kitur tik iš jų aptarimų bei įvertinimų spaudoje būtų nekritiška. Čia reikia tiesioginės patirties, nes teatras yra betarpis (vaizdinis ir akustinis) menas.

— Gal turite progos bent leidiniuose pasekti okupuotos Lietuvos nūdieninę dramaturgiją? Ką ten liūdno ar džiuginančio pastebite?

— E. Mieželaitis, dabartinis rašytojų s-gos pirm., kalbėdamas Vilniuje įvykusiame Lietuvos komunistų partijos XIV suvažiavime, tarė (**Literatūra ir menas**, 1964, nr. 3): **"Tarybinė pjesė dabartiniu metu užima pirmaujančią vietą mūsų teatro scenose: tris ketvirtadalius repertuaro sudaro tarybinių dramaturgų pjesės. Daugeliu atvejų tai pjesės nūdiene tematika.** Jos bando atskleisti naujo žmogaus formavimosi procesą, komunistinį požiūrį į darbą, įtvirtinti naujos komunistinės moralės principus... Tačiau dramaturgija mums kelia rimtą susirūpinimą. Visų pirma originalių pjesių skaičius — aiškiai per mažas. O neretai tas pačias negausias pjeses ištinka kūrybinės nesėkmės".

Tai, rodos, atsako į Jūsų klausimą.

— Mada yra dabar kalbėti apie, taip vadinamą, absurdo teatrą. Sakykit, kuo jis yra būdingas, kodėl toks jo vardas, kas reikšmingiausio su šia etikete pasiekta pasaulinėje ir lietuviškoje dramaturgijoje?

— Kalbant apie absurdo teatrą, jo sąvokos pagrindu paprastai laikoma E. Ionesco definicija: "Est absurde ce qui n'a pas de but" (t. y., absurdiška tai, kas neturi tikslo). Tai, žinoma, paprastas žodyninis aptarimas. Tačiau absurdo teatro dramaturgas teigia, kad pats gyvenimas esąs absurdiškas (betikslis, beprasmis), ergo — tą absurdiškumą atitinkamai turinti atliepti ir kūryba. Kitaip tariant, koks gyvenimas — tokia drama ir teatras. ("Jeigu taip", ironiškai atsiliepęs vienas kritikas, "tai tegyvuoja ultra-natūralizmas!".) Tad gyvenimo absurdiškumo pasaulėžiūra apsprendžia dramos turinį ir idėją. Iš to išplaukia ir atitinkamas dramaturgo kūrybinių priemonių (stiliaus, charakterių, kompozicijos ir t. t.) traktavimas. Dialogą dažnai sudaro tušti, nuvalkioti posakiai bei stereotipiškos frazės, nes taip, esą, žmonės dažniausiai kalba kasdieniniame gyvenime. Kartais dialogas suprastinamas iki minimumo, žodis beveik nustotragiko. Rezultatas: apokaliptinius Hieronymus Bosch paveikslus primenanti tragikomiška groteska — kartais farsiškai juokinga, kraštutiniškai perdėta, kartais rūsčiai sutvardyta, tiesiog asketiška, visada daug reikalaujanti iš paties žiūrovo, nes dramaturgas pateikia jo sprendimui dažniausiai neišsprendžiamą intelektualinę problemą, filosofinį paradoksą.

Dramaturgas Kostas Ostrauskas, kurio dvi vienaveiksmės dramos "Žaliojoj lankelėj" ir "Pypkė, Santaros — Šviesos išleistos atskira knyga, statomos "Atžalyno" Chicagoje. Ankstesnioji jo drama "Kanarėlė" taipgi buvo išleista ir matyta scenoje.

Tad toks, rizikuojant jį per daug suprastinti, yra absurdo teatras. Rizika dar didesnė, turint galvoje tai, kad ši sąvoka dar nėra susitupėjusi, jos vartosena kartais šiek tiek įvairuoja. Nenuostabu: absurdo teatro dramaturgai (Samuel Beckett, Jean Genet, Eugene Ionesco ir kt.) yra tiek individualūs, kartais tiesiog ekscentriški, kad nelengva įsprausti juos į bendrus rėmus (jeigu tai išvis reikalinga). Kaip ten bebūtų, ilgesnei šnekai čia ne vieta. Tam, kuris norėtų su absurdo teatru kiek plačiau susipažinti, geras įvadas būtų Martin Esslin studija **The Theatre of the Absurd** (1961) arba bent to paties autoriaus straipsnis knygoje **Theatre in the Twentieth Century** (1963), kuri taip pat duoda gana įžvalgią absurdo teatro kritiką ("The Theatre in Search of a Fix"). Tačiau kiekvienu atveju pravartu prisiminti, kad svarbu ne kūrinio etiketė, bet pats kūrinys.

Iš "Atžalyno" statomos Kosto Ostrausko "Pypkės" repeticijų: kairėje — A. Kurauskas, dešinėje — V. Juodka. Nuotrauka P. Petručio

Nuo atsakymo, ar absurdo teatras yra davęs ką nors reikšmingesnio ir lietuvių dramaturgijoje, susilaikysiu. Norėčiau tik, kad, — nežiūrint to, jog mums, lietuviams, "yra žinoma, kam mes turime gyventi", — tasai atsakymas dabar ar ateityje būtų taip.

— Kalbant apie dramaturgiją aplamai, ar turi pagrindo bauginimasis, kad filmas ir televizija betarpinį scenos spektaklį nukonkuruoja? Ar scenos spektakliai dar vis išsilaiko aukštame lygyje, o gal net galima regėti jų raidoje tam tikro renesanso ženklų?

— Atsiradus filmui, daug kas pranašavo teatrui liūdną ateitį. Pranašystės tapo dar juodesnės, kai pasirodė televizija. Tačiau taip, kaip televizija neišstūmė filmo, taip nei filmas, nei televizija neparklupdė teatro. Turtingos tūkstantmetės teatro tradicijos nėra atsitiktinumas: teatras yra natūrali žmogaus kultūros dalis. Todėl šneka apie betarpio scenos spektaklio "nukonkuravimą" yra be pagrindo. O jeigu spektaklis kartais nepasiekia aukšto lygio, tai, žinoma, kaltas ne filmas ir ne televizija, bet pats spektaklio realizavimas. Blogų spektaklių būta ir tada, kai nei filmo, nei televizijos nebuvo. Ir bus. Kažkas kažkada teatrą pavadino "nuostabiuoju ligoniu", — jis nuolat sirguliuoja, bet visada gyvas. Teatras yra daugialypis menas: jį sudaro dramaturgo, režisieriaus, aktoriaus, dekoratoriaus ir kt. kūrybinių pastangų suma. Todėl nenuostabu, kad kartais jam stoka darnos, aiškaus veido nematyti. Be to, dažnai teatrą neigiamai veikia politinės (pvz. Sovietų Sąjungoje), socialinės ir ekonominės sąlygos. Sakysim, Brodvėjaus teatras New Yorke, pasirėmęs daugiausia biznio pagrindais, šiuo metu skęsta tiesiog astronomiškų spektaklio išlaidų buchalterijoje ir "entertainment" baloje. Tačiau Brodvėjus — tai dar, toli gražu, ne visas amerikiečių teatras, o tuo labiau — ne Vakarų teatrinio gyvenimo rodiklis. Tasai rodiklis faktiškai yra kaita, kartais drastiška ir skausminga, vienok liudijanti gyvybę. Šiųdienis Vakarų teatras keičiasi — bėga kartu su dabarties dramaturgija nuo realistinio spektaklio. Šios metamorfozės dėka teatras — ir drama — šiandien yra kaip tik išskirtinai naši kūrybinės išraiškos dirva. Ypač tam, kuriam daugiau rūpi ne tiek aklas tradicijų tęsimas ir kartojimas to, kas jau kitų seniai pasiekta, kiek, — tų tradicijų ne tik nepaneigiant, bet jomis ir pasinaudojant, — naujų kelių, naujų galimybių ieškojimas.

(k. b.)

● **Vytauto O. Virkau penki tapybos darbai** šiuo metu yra išstatyti Centrinėje Chicagos bibliotekoje, meno skyriaus patalpose, kur nuolat vyksta tapybos, skulptūros ar grafikos parodos. Mūsų menininkas čia kasdien gausiai besilankančiai ir menu besidominčiai visuomenei pristatomas kaip ryškaus veido, originalus kūrėjas. Apie šią parodą palankiai yra atsiliepta ir praėjusio sekmadienio "Chicago Tribune" meno skyriuje.

Didžioji tarptautinė poezijos premija

1956 m. įsteigta didžioji Tarptautinė poezijos premija apvainikuoti paskelbtą kūrybą tebegyvenančio poeto, nepaisant jo tautybės. Skiriant premiją, jury komisija kreipia dėmesį į tai, kad poetas jau būtų plačiau pasaulyje išgarsėjęs ir jo kūryba darytų įtakos kitų šalių poetams. Tačiau premija gali būti paskirta ir mažiau žinomam, bet, jury komisijos nuomone, vertam dėmesio poetui.

Premija skiriama kas antri metai Belgijoje. Piniginė jos vertė — 100.000 belgų frankų (2,000 dol.).

Pirmą kartą ši premija buvo paskirta 1956 m. žinomam italų poetui Giuseppe Ungaretti, 1959 m. — garsiam prancūzų poetui Saint-John Perse, 1961 m. — vienam garsiųjų ispanų poetų — Jorge Guillen, o pastarųjų metų — meksikiečių poetui **Octavio Paz**, dabartiniam Meksikos ambasadoriui Indijoje. Octavio Paz'ui premiją skiriant, jury komisiją sudarė: J. Arellano, Lotynų Amerikos atstovas, R. De Berval — Azijos, P. Huchel — Vokietijos, M. Lahbabi — Afrikos, J. Lehmann — Did. Britanijos, M. Lecomte — Belgijos, J. Montezuma — Portugalijos ir Brazilijos, A. Miedzyrzecki — Lenkijos, G. Mitzkov — Bulgarijos, K. Naruze — Japonijos, Z. Smid — Čekoslovakijos, V. Van Vriesland — Olandijos ir P. Kereck — JAV.

OCTAVIO PAZ (g. 1914 m.) laikomas ryškiausiu savo kartos meksikiečių poetu. Jo poezijoje ryški simpatija socialinėms temoms bei žmonių solidarumui. O. Paz ilgesnis buvimas Paryžiuje atsispindėjo ir jo poezijoje, kuri dabar ieško žmogaus šaknų ir jaučia tamsioje žemėje kraujo pulsą, paslaptingą jėgą, apšviečiančią žmogaus buitį. Tačiau to atradimo džiaugsmą atšaldo dulkių pergalė, pelenų skonis ir akmenų nykuma.

P. G.

Octavio Paz

ŽODIS

Žodis — tikslus balsas
ir vis dėlto dviprasmis;
tamsus ir šviesus;
žaizda ir versmė: veidrodis;
žėrėjimas ir durklas,
gyvas, mylimas durklas,
jau nebe durklas, bet švelni ranka: vaisius.

Mane provokuojanti liepsna;
žiaurūs, ramūs vyzdžiai
svaigulio viršūnėje;
nematoma, šalta šviesa,
besirausianti mano bedugnėse,
pripildanti nieku, žodžiais,
bėgančiais kristalais,
kurie į savo greitį pajungia mano likimą.

Žodis jau be manęs, bet iš manęs,
kaip kad paskutinis kaulas,
anoniminis ir lieknas mano kūne;
skani druska, užšaldytas deimantas
mano tamsios ašaros.

Žodis, vienas žodis, apleistas,
besijuokiąs ir tyras, laisvas,
kaip debesis, vanduo,
kaip oras ir šviesa,
kaip po žeme klaidžiojanti akis,
kaip kad aš, kai užsimirštu.

Žodis, vienas žodis,
paskutinis ir pirmutinis,
tas, kurį visad nutylime,
tas, kurį visad sakome,
sakramentas ir pelenai.

Žodis, tavo žodis, neišsakomas,
siuntantis grožis,
žydras, elektrinis kardas,
smingąs į krūtinę ir mane sunaikinąs.

MERGAITĖ

Mergaite, tu sumini medį,
Ir medis auga, lėtas ir pilnas,
apglėbdamas orą,
žalias apakinimas,
žaliai nudažęs žvilgsnį.

Mergaite, tu sumini dangų,
Ir žydras dangus, baltas debesys,
ryto šviesa,
įsiskverbia į krūtinę
ir grąžina dangų ir vaiskumą.

Mergaite, tu sumini vandenį,
Ir, nežinia iš kur, pasrūva vanduo,
apsemia juodą žemę;
atsinaujina gėlės, švyti lapuose,
ir paverčia mus drėgnais garais.

Mergaite, tu nieko nesakai.
Ir iš tylos gimsta
gyvybė bangoje;
jos auksuotas potvynis
mus iškelia į pilnatvę,
netvarkingas potvynis mus vėl padaro mumis.

Mergaitė, kuri mane iškelia ir grąžina į gyvenimą,
begalinė banga, amžinoji beribė.

DU KŪNAI

Du kūnai vienas prieš kitą
kartais esti dvi vilnys,
o naktis vandenynas.

Du kūnai vienas prieš kitą
kartais esti du akmenys,
o naktis dykuma.

Du kūnai vienas prieš kitą
kartais esti šaknys,
naktyje sujungtos.

Du kūnai vienas prieš kitą
kartais esti skustuvai,
o naktis žaibas.

Du kūnai vienas prieš kitą
tai dvi krintančios žvaigždės
į tuščią padangę.

KAI KURIE KLAUSIMAI

Vienam mąstyti, ar ne tas pat, ką vienam verkti?

Vieni verkia ašaromis,
kiti gi mintimis.
Ar verkia mąstydama mano mintis?
Ar nėr manyje vandens, nei druskos, nei ašarų?
Mano mintis tai gysla,
kuri šulinyje
kraujuoja ir sunkiai alsuoja, išsisėmusi.
Vienam mąstyti, ar ne tas pat, ką vienam verkti?

Nors mirštame kartu,
ir toji pati žemė mus pridengia
ir tas pat melas mus supa,
kiekvienas, mirdamas, miršta vienas.

Ar prisiminsiu muziką, kurią mėgstu?
Prisimintas paveikslas ir pasimatymas,
ir mano paliestas juosmuo,
ir kvaptis ir skonis,
ar visa, mirštant, kad numirtų, atgimsta?

Ar mirti reiškia iš naujo pergyventi viską
per vieną beribę ir be ateities akimirką?
Visa turėti tam, kad paliktum?

Numirti vienam su savo mintimis,
numirti vienam vienumoje...

Išvertė **P. Gaučys**

ELENOS KEPALAITĖS SKULPTŪROS PARODA

Eleną Kepalaitę pažinome, kaip išraiškos šokio menininkę, kuri šį kraštą pasiekė, keliaudama iš Vokietijos Australijon, iš ten Kanadon. Dabar ji gyvena New Yorke. Visuose tuose kraštuose ji reiškėsi kaip šokėja, susilaukdama gražių įvertinimų net nelietuvių spaudoje.

Būdama Australijoje, pradėjo piešti ir tapyti. Ilgai tapė

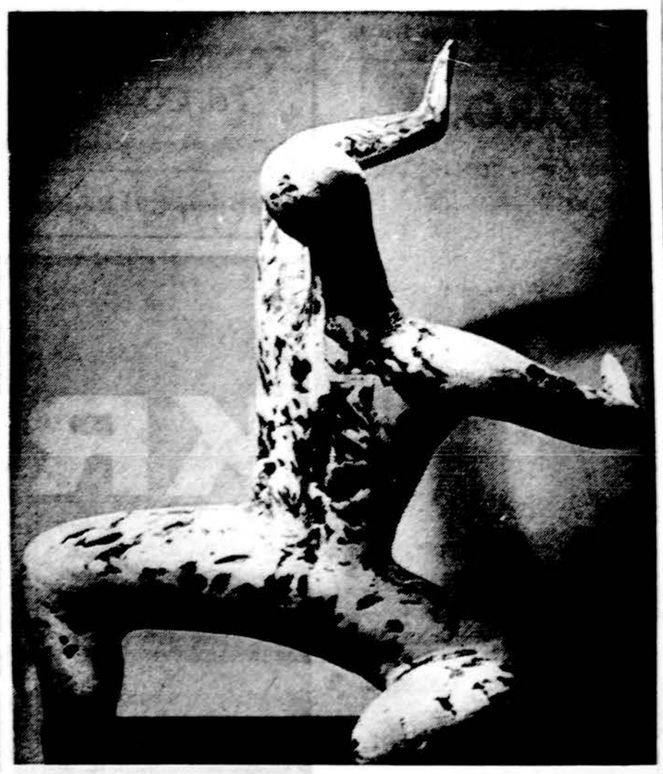

Elena Kepalaitė Šokis
Iš parodos Brooklyno muziejaus meno mokyklos galerijoje

aliejumi. Tie jos tapybos darbai pasižymi ekspresyvia nuotaika. Mėgo ieškoti žmogaus gilesnės išraiškos. Kiek vėliau susidomėjo abstraktiniu menu.

Apsigyvenusi New Yorke, atsidėjo skulptūrai. Dabar Brooklyno muziejaus meno mokyklos galerijoje surengė savo skulptūros parodą, kurioje išstatė 17 kūrinių bronzoje.

Didesnę dalį sudaro abstrakčios ir pusiau abstrakčios skulptūros, kur sudraskytomis, lyg sukarpytomis, formomis sukuria įdomius ir išraiškius judesius. Šalia tų aštrių formų skulptorė mėgsta subtiliai modeliuoti medžiagą, pagauti jos švelnumą ir savo mintį sutelkti keliuose ritmuose.

Žmogaus galva jos taipgi įveikiama su moderniu polėkiu. Iš tų galvučių įdomiausias yra Louis Horst biustas, kuris išreiškia ne tik jo išorinį panašumą, bet kartu pagauna ir charakteringą dvasinę būseną. Louis Horst, moderniojo išraiškos šokio atgaivintojas Amerikoje, neseniai miręs, buvo susižavėjęs šiuo biustu, pats savo lėšomis jį atsiliedino iš bronzos. Biusto ir paties Louis Horst nuotrauka praėjusį rudenį buvo įdėta New York Times sekmadieninės laidos meno skyriuje.

(Nukelta į 4 psl.)

Kristalizuojasi naujas mūsų operos pastatymas

Įspūdžiai iš baigminių "Toscos" repeticijų

Momentas iš "Toscos" operos repeticijos, kai Mario Cavaradosi dainuoja Toscai "Miela, prašau, apie meilę kalbėki". Solistai Prudencija Bičkienė (Tosca premjeroje) ir Stasys Baranauskas.

Maestro Aleksandras Kučiūnas prie pianino kažką aiškina iš "Toscos operos klavyro solistų repeticijoje.

Visuomet yra malonu užeiti į Jaunimo Centrą, Chicagoje, ir stebėti ten gyvą lietuvišką judėjimą. Šiuo metu tos patalpos pilnos dargi skambių, pirmaeilių mūsų dainininkų balsų ir karšto įtempto darbo, skirto būsimiems "Toscos" operos spektakliams. Spektakliai jau čia pat (balandžio 19, 25, 26), tad ir suprantama, kad repeticijos pačiame įkarštyje.

Vieną tokį darbo vakarą pasitaikė patekti salėn ir stebėti įtemptų pastangų lydymą spektaklio viešumon. Štai operos meno vadovas, dirigentas **Aleksandras Kučiūnas.** Sėdi prie fortepijono, skambina ir diriguoja ir vis nuolat "kimba" prie savo solistų, reikalaudamas ir vis reikalaudamas ar tobulesnės precizijos, ar gilesnės jausmo išraiškos, ar dar ko kito, ko prašalaitis negali ir supaisyti.

Čia pat ir režisierius **Kazys Oželis** bei dailininkas **Vytautas Virkau** klauso sugestijų žinomo amerikiečių operos specialisto Lloyd Harris kurį mūsų opera šiam sunkiam pastatymui pasikvietė. Pasitaikius progai, užklausėme malonų talkininką, ką jis galvoja apie vykstantį didįjį paruošos darbą.

— "Tosca" yra viena sunkiausių operų, — sako jis, — tačiau aš džiaugiuosi, turėdamas progos dirbti ne tik su kompetentingais menininkais, bet ir su draugiškais žmonėmis. Tikiuosi, jog mūsų bendras darbas neapvils jūsų visuomenės.

Besiklausant repeticijos, iš tikrųjų, nyksta bet kokios abejonės. "Tosca", kiek supratome, turi politinį pamušalą. Veiksmas vyksta Romoje 1800 metais. Tuo metu Italijoje ėjo arši kova tarp monarchistų ir Napoleono respublikinių idėjų šalininkų — bonapartistų. Romos viešpats — policijos viršininkas Scarpia **(Algirdas Brazis)**, monarchistas ir miesto tironas, areštavo buvusį respublikos konsulą Angelotti ir jį įmetė kalėjiman. Angelotti **(Valentinas Liorentas)** pabėga iš kalėjimo ir slapstosi vienoje Romos bažnyčioje. Čia sutinka savo seną draugą, dailininką Mario Cavaradossi **(Stasys Baras)**, kuris padeda pasislėpti savo idėjos bičiuliui.

Bet viso turinio čia neišsakysi... Tačiau įdomu stebėti, kaip šioje operoje vystosi dramos intriga. Čia pavydi dailininko mylimoji, operos primadona Tosca **(Prudencija Bičkienė** ir **Dana Stankaitytė)**, čia vėl jos geidžiąs niekšas Scarpia su savo sėbrais: Spoletta **(Julius Savrimavičius)** ir Sciarrone **(Vacys Momkus)**. O koks puikus bažnyčios zakristijono komiškas personažas **(Jonas Vaznelis)**.

O muzika, muzika... Mums atrodė, jog ji vietomis švelni, lyriška ir gražiai melodinga, o momentais vėl šiurpi, aštri ir nepaprastai dramatiška. Ir stebėjome, kaip kiekvienas sakinys, kiekviena mintis randa muzikoje savo atspindį... Visai nepastebimai prabėga valanda, kita, regint, kaip iš smulkių dedalių, iš nuolatinio "dar kartą" ir "dar kartą" kristalizuojasi naujas mūsų operos pastatymas.

(a. k.)

Zakristijono partiją "Toscos" operoje atliks **Jonas Vaznelis**, kuris čia matomas berepetuojant minėtą rolę.

Algirdas Brazis dainuoja Romos policijos vado Scarpios partiją repeticijos metu Jaunimo Centre.

Angelotti — **Valentinas Liorentas** ir Cavaradossi — **Stasys Baranauskas.** Cavaradosi pataria draugui, kaipo politiniam kaliniui pasislėpti jo vilos šulinyje nuo Romos policijos persekiojimų.

E. KEPALAITĖS PARODA

Louis Horst ir jo biustas, sukurtas Elenos Kepalaitės

(Atkelta iš 3 psl.).

Praėjusi visokius meno laukus, Elena Kepalaitė, atrodo, sustos prie skulptūros, nes šioje srityje ji pasiekė gražių laimėjimų, kurie leido surengti parodą Brooklyno muziejaus meno galerijoje (vakarais ji lanko tą mokyklą).

Paroda atidaryta kovo 30 ir tęsis iki balandžio 24. Jos oficialus atidarymas buvo balandžio 5 d.

A. K.

Danutė Stankaitytė tituliarinę Toscos partiją dainuos balandžio 25 ir 26 dienų spektakliuose Studebaker teatro salėje.

NAUJI LEIDINIAI

• **Danutė Brazytė Bindokienė, KETURKOJIS UGNIAGESYS.** Iliustravo **Zita Sodeikienė.** Išleido "Lietuvių Dienų" leidykla Los Angeles, Californijoje, 1964 m. Didelio formato vaikams skirtoji knygelė, atspausdinta gerame popieriuje, 40 psl., papuošta gausiomis iliustracijomis. Šia knygele norima mūsų vaikams skirtąją lietuvišką lektūrą priartinti prie šios dienos, nerašant apie pempes ir vyturėlius, o apie didmiestyje pamestą šuniuką, priklydusį ugniagesių būstinėn. Temą, paimtą iš šių dienų čionykščių vaikų aplinkos reikia tik sveikinti. Atskirą knygelės recenziją duosime vėliau.

• **LAIŠKAI LIETUVIAMS, 1964 m., kovo mėn. Nr. 3.** Plačiau žurnalo sąsiuvinio neaptariant, jo puslapių svorį galima pakankamai jausti, suminėjus tik šias bendradarbių ir skelbiamos medžiagos autorių pavardes: dr. Arūnas Liulevičius, dr. Petras Maldeikis, dr. Jonas Grinius, Oskaras V. Milašius, Alfonsas Grauslys, dr. Albinas Liaugminas ir kit. Ypač akcentuotai šį kartą paminėta 25 metų sukaktis nuo poeto O. V. Milašiaus mirties, nuo mirties to poeto, kuris Vakarų pasaulyje, reprezentuodamas Lietuvą ir lietuvio dvasią, tapo visos Europos kultūros dalimi.

• **ATEITIS, 1964 m. kovo mėn. Nr. 3.** Pavasariniais vandenimis banguojantis viršelis, iliustracijos, nuotraukos, piešiniai ir techniškai įdomiai sulaužyti puslapiai skaitytoją iš karto patraukia. O pradėjęs skaityti, randi visko: ir lengvai rimtą Liulevičių (Arūną), ir rimtai sunkų Girnių (Ramūną), ir beletristus, ir poetus, ir korespondentus, ir sukūringus, ir vox populingus. Šviežiena Kęsto K. parašytoji A. Mackaus knygos recenzija laiško draugui forma. Visu išradingumu, visu savo jau natvišku polėkiu "Ateitis" tampa pačios jauniausios čionykštės lietuviškosios kartos veikliosios dvasios reiškėja.

MOVING
R. ŠERĖNAS perkrausto baldus ir kitus daiktus. Ir iš toli. Miesto leidimai ir pilna audrauda.
2047 W. 67 Pl. WA 5-8063

TELEVIZIJAS
paprastas ir spalvotas nebrangiai taisau. Už patarnavimą vietoje $3 už dirbtuvės darbą $10 ir dalys. Pritaikau 26-tą stotį.
J. MIGLINAS
2549 W. 69th St. IIa. PR 6-1063

TAISOME
RADIJUS & TELEVIZIJAS
Teisingai ir pigiai
J & T RADIO-TV
1832 W. 14th St. Cicero, Ill.
Tel. 863-4666

TAISAU
TV — RADIO IR ELEKTRONIKOS INSTRUMENTUS.
P. RUDENAS
4448 South Western Avenue
Telefonai: 847-4829 ir YA 7-1026

FOTOGRAFAS
ŽAVIOMS NUOTAKOMS

Gowns by Martha
PORTRAITS • CANDIDS
3213 S. MORGAN ST. YArds 7-5858

J. M. RUDIS
Lietuvis savininkas
ALYVA
Gyvenamų bei industrinių pastatų šildymui.
BANNER OIL CO.
Tel. CO 4-7465
Remkite "Draugą"

Kas tik turi gerą skonį,
Viską perka pas Lieponį!
LIETUVIŲ PREKYBOS NAMAI
TURI DVI KRAUTUVES CHICAGOJE:
BRIDGEPORTE, 3207 S. Halsted St., Victory 2-4226
Vedėjas E. RUDAITIS
FURNITURE CENTER, INC.
MARQUETTE PK., 6211 S. Western, PRosp. 8-5875
Vedėjas J. LIEPONIS
Pirmad. ir ketvirt., nuo 9 iki 9:30; kitom dienom nuo 9 iki 6 v. v. Penktadieniais vakare iki 9:30 val. vakaro. Sekmadieniais atdara nuo 12 iki 5 valandos

CIRCUIT T.V. AND RADIO SERVICE
sav. DAN LIUTIKAS
Ekspertai Visų Gamybų. GREITAS patarnavimas į NAMUS ar DIRBTUVĖJE. Garantuotos dalys ir darbas.
2412 WEST 71ST ST. CHICAGO, ILL. PHONE: 471-2446

DAVID KRUEGER FOR CONGRESS
Republican — 3rd Congressional District

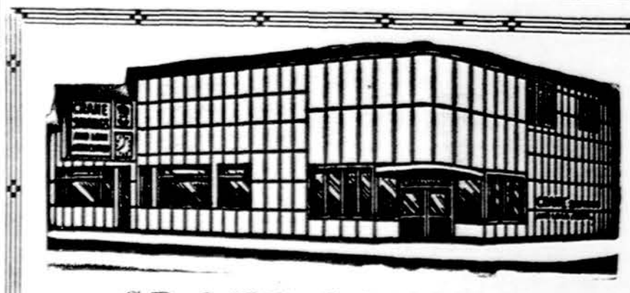

CRANE SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
B. R. PIETKIEWICZ, Prez.
2555 West 47th St. Tel. LAfayette 3 1083
PLENTY OF FREE PARKING
4 1/2 % Naujas aukštas dividendas mokamas už investavimo sąskaitas
PINIGAI ĮNEŠTI IKI 15 D. PELNO NUOSIMCIUS NUO 1 D.
Dividendai mokami sausio ir liepos mėn. 31 d.
VALANDOS: PIRM. ir KETV. ..... 9 v. r. iki 3 p. p.
ANTRAD. ir PENKT. ..... 9 v. r. iki 5 v. p.
ŠEŠTAD. 9 v. r iki 12 v. d. Trečiad. uždaryta

Pastabos ir nuomonės

Tiesą įmanoma išniekinti, bet ne nugalėti

VIKTORAS VIZGIRDA

Seniai besu skaitęs tokį straipsnį, kaip "Draugo" Nr. 80 pasirodžiusį — Antano Rūkštelės juodos plunksnos šedevrą "Melas insinuacijų šešėlyje". Jau pačioje pradžioje mane ypač sužavėjo tikrai nejučiomis iš lūpų išsprūdęs nepaprastas autoriaus atvirumas — tas neužmirštamas jo sau pačiam taikomas motto, kad "tiesą įmanoma išniekinti, bet neįmanoma nugalėti".

Tik, deja, gerbiamas straipsnio autorius, jam įprastinio narsumo pagautas, šį kartą bene bus įsismaginęs tą tiesą ne tik viešai išniekinti, bet ir nugalėti. O tai jau daug daugiau, negu įžanginė išmintis sako.

Pats apie save dar kartą atvirai tardamas, kad "moralę mokyti ne mano specialybė". Antanas Rūkštelė iš tikrųjų su tokiu tobulu nemoralumu savo rūstybės kūriny puola dr. Juozą Girnių, kad mums belieka tik stebėtis, kokių nepasiekiamų pikto talentų mūsų tauta išaugino.

Viso to ilgo keikūninio straipsnio siekiamos išniekinti ir nugalėti teisybės yra labai trumpos. Pirma, kad autoriaus nuteptame "Kristaus išdavime" apaštalas Judas tai ne aš, o antra, kad dr. J. Girnius pasielgė nusikalstamai nedorovingai, griežtai protestuodamas prieš tokios pagieža persunktos teplionės pakabinimą Religinio Meno Parodoje.

Isteriškai niršdamas, straipsnio rašytojas nerausdamas naiviai klausia dr. Juozą Girnių, kur jis rado "atspausdintą paaiškinimą, kad Judas yra dail. V. Vizgirda?"

Negi Antanas Rūkštelė, kuris laiko save dailininku, ir dar realistu, jau patsai mano, kad be paaiškinimo ir parašo paveikslo apačioje, žiūrovas jo kviečių gubas gali palaikyti tėvynės laukuose išbarstyta kiaušiniene, jo nuteptą žmogų nusvilusiu avinu, o jo pakelės beržėlį svyruonėlį — brontozauro stimburiu?

Aš šį kartą esu apie jo kūrybą daug geresnės nuomonės, nes bučiuojantį Kristų Judą jis nupiešė tiesiai iš mano fotografijos, tilpusios spaudoje, tiktai atitinkamai pakreipdamas galvą ir aukštyn pakeldamas akių žvilgsnį. Ir tai jam šį kartą pavyko, nes Bostono parodoje visi mane puikiai atpažino. Tada atpažinau save ir aš pats, atpažino ir dr. Juozas Girnius, kartu su manim parodoje buvęs. Na, o štai Chicagoje vėl atpažino mane daugelis parodos lankytojų, dailininkai ir spaudos atstovai, kurie tuo klausimu jau ne vienam laikrašty pasisakė. Nenori atpažinti tiktai patsai Judošiaus gimdytojas, savo kūdikio išsigandęs. Tai ko Antanui Rūkštelei dar reikia, savo tikslą pasiekus? Ko jis dar mauroja prieš dr. Juozą Girnių, kuris jo darbą atitinkamai ir įvertino.

Dar nuostabiau, kad jis kanda dr. J. Girniui kojà dar ir dėl to, kad šis savo proteste pasakė, jog to Judo autorius yra Antanas Rūkštelė. Kas čia per paslaptis? Argi A. Rūkštelė davė jį kam kitam nutapyti, pats tai padaryti nesugebėdamas?

Pagaliau Antanas Rūkštelė ir Bostone kai kuriems asmenims nesigynė, kad Judu nupiešęs Vizgirdą, nors toks paaiškinimas buvo jau ir nereikalingas. Jeigu jis nori, tie parodos lankytojai galės jam ir viešai jo paties žodžius priminti.

Norėdamas savo skystus argumentus dar nauju dumblu sutirštinti, A. Rūkštelė dar puola dr. J. Girnių, kodėl prieš penkerius metus mes su tuo klausimu "spaudoj nepasirodėm"?

Žinoma, gal mes būtume "spaudoj nepasirodę" ir dabar, jeigu ne A. Rūkštelės naujas niekingas veiksmas, jau siekiąs net religinio meno parodą išnaudoti savo kerštui pasaldinti.

Štai jis, pilna burna šūkaudamas prieš dr. Juozo Girniaus tikrai pavyzdingos drąsos ir atvirumo žodį, šį kartą apsimeta neva Lietuvių Romos Katalikų Federacijos gynėju ir nuduotu pamaldumu primena mums Dešimt Dievo Įsakymų, o prie to dar Velykinę Prisikėlimo nuotaiką... Nuo kada Antanas Rūkštelė pasidarė toks šventas? Juk mes jį matėme lygiai taip pat žemai lenkiantis ir prieš visai priešingos pakraipos atstovus.

Iš kurio bolševikinio vadovėlio patriotas Antanas Rūkštelė pasimokė taip akiplėšiškai jam nemalonią tiesą apšaukti melu ir prieš visuomenę raityti juodu žalčiu savo išmiklintą liežuvį. Kas jam suteikė tiek drąsos ant balto popieriaus vietoj atgailos ašarų laistyti savo žalią tulžį? Ypač, jeigu dar jis vaidina krikščionį.

Dr. Juozo Girniaus šviesus veiksmas yra retas mūsų sustabarėjusioje visuomenėje, ir jį tegalima būtų nurodyti tik įsidėmėtinu pavyzdžiu ne vienam mūsų tautiečiui, kad ir labai garbingu drabužiu savo tuštybę pridengusiam. Bet jis buvo sutiktas net ne diskusijų vertomis priešiškomis mintimis, o tiktai piktu staugimu, kurio klaikus garsas gąsdina kiekvieną mąstantį žmogų.

Man šiandien belieka dr. Juozą Girnių tik nuoširdžiai atsiprašyti, kad jis dėl mano reikalo turėjo skaudžiai nusivilti net tokiais mūsų visuomenės šulais, kuriuos jis iki šiol iš tolo regėjo daug didesnius už mane. Deja, pasirodo, jie buvo tik pasistiebę...

Nurijęs šį kartybės lašą, aš dabar visiškai nepasipiktinčiau, jeigu "Judo pabučiavimo" autorius nupieštų mane raguotu velniu, nešančiu Antaną Rūkštelę į pragarą. Galiu pažadėti, kad tada ir "spaudoje nepasirodyčiau".

Redakcijos pastaba. Temas ir pasisakymus, siejamus su religinio meno paroda, šiuo atsiliepimu baigiame. Daugiau prie šio reikalo šliejamų straipsnių nespausdinsime.

CHICAGO SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION

Atsargiai ir pavyzdingai tvarkosi jau 40-ti metai. Nuo 1924 metų Chicago Savings laikosi sveikos investavimo politikos. Per 40 savo veiklos metų ji niekad nesustojo mokėjusi dividendus savo taupytojams. Šios bendrovės vadovybė ir šiandien tęsia tą pačią atsargią bet protingą santaupų administravimo politiką.

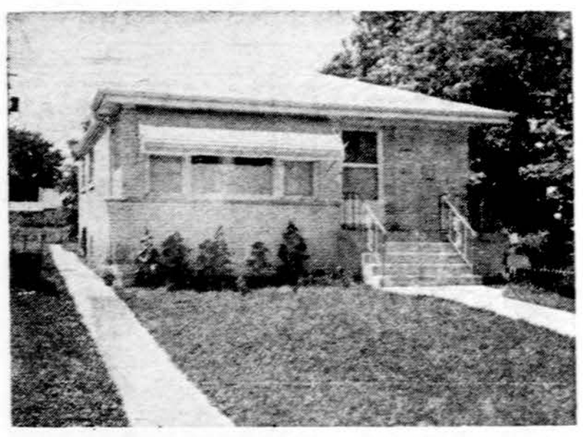

Dabar laikas pirkti arba statyti gyvenamus namus, kol kainos vėl nepradėjo kilti. Per paskutinius porą metų kainos žymiai sumažėjo, bet šis sumažėjimas yra tiktai laikinas. Žinovai tvirtina, kad ateinančiais metais kainos ir vėl pakils. Jos gali būti dar aukštesnės, negu buvo prieš porą metų. Chicagos Savings bendrovė gali padėti Jums įsigyti naują, gerą ir puikų namą. Viršuje esančiame paveiksle matomą namą galite pirkti jau pastatytą arba panašų namą galite užsakyti pagal savo planus ir nurodymus.

Paveiksle matome taupytojus darbo dienomis atvykusius į Chicago Savings įstaigą. Toki vaizdai įstaigoj matosi kasdieną. Žmonės čia ateina įvairiausiais reikalais. Be paprasto taupymo Chicagos Savings bendrovė teikia taupytojams įvairiausius patarnavimus. Pas mus galima depozituoti gautus čekius, apmokėti būtiniausias sąskaitas, įsigyti pašto ženklų, taupyti vaikų mokslinimui, senatvei, Kalėdoms, vakacijoms ir kitiems tikslams. Tūkstančiai naudojasi šiais patarnavimais Kodėl nepabandot jais pasinaudoti ir jūs.

CHICAGO SAVINGS & LOAN BENDROVĖ, 43 milijonų dolerių finansinė įstaiga, namus perkantiems ar statantiems žmonėms yra pilnai pasiruošusi duoti morgičių priemamiausiomis sąlygomis, lengvais mėnesiniais išmokėjimais. Susidomėjusius kviečiame atvykti į Amerikos Lietuvių sostinės centrą — Marquette Parko apylinkę į CHICAGO SAVINGS & LOAN BENDROVĘ ir susitarti dėl paskolos.

Chicago Savings bendrovės kasdieninis vaizdas darbo metu

Marquette Park — Amerikos Lietuvių Sostinėje

6245 SO. WESTERN AVE., CHICAGO 36, ILLINOIS GRovehill 6-7575

Chicago Savings & Loan Association žymesniųjų krašto finansinių įstaigų tarpe yra viena stipriausioji, saugiai ir pavyzdingai tvarkanti savo įstaigos reikalus. Mes nesiveržiame tapti pačia didžiausia įstaiga, bet dedame pastangas visuomet teikti geriausius patarnavimus mūsų taupymo ir skolinimo nariams, ir siekiame visada būti stiprūs finansiškai. Chicago Savings bendrovė per visus 39 savo gyvavimo metus visuomet yra išmokėjusi savo taupytojams pilną taupomą sumą ir niekad nėra mokėjusi mažesnius, kaip 3% dividendus, tuo tarpu kai daugelis finansinių įstaigų yra mokėjusios tik 2% dividendus arba net mažesnius.

Štai nariams teikiamas mūsų pilnas patarnavimas:

HANDY HOURS

Monday ..... 12:00 P.M.-8:00 P.M.
Tuesday ..... 9:00 A.M.-4:00 P.M.
Wednesday .. Closed All Day
Thursday .... 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Friday ..... 9:00 A.M.-8:00 P.M.
Saturday .... 9:00 A.M.-12:00 P.M.

4 1/2% Anticipated Dividend on Investment Accounts

- Vacation Club
- College Bonus Savings
- Home Mortgage Loans
- Home Improvement Loans
- Christmas Club
- Insured Family Savings
- Notary Public Service
- All types of Insurance
- Free community rooms for your organization meetings
- Cash checks and pay all family bills with our special money order checks. No service charge to members
- U. S. Postal Stamp Machine Service
- Sell and redeem U. S. Bonds
- Two large free parking lots
- Drive-In Window
- Save-by-Mail Kits
- Travelers Checks
- Safe Deposit Boxes

Kultūrinė Kronika

Kristijono Donelaičio "Metai" scenoje

Chicagoje veikianti Lietuvių scenos darbuotojų sąjunga, kiekvienais metais teatro ištroškusiai mūsų visuomenei pateikianti po keletą spektaklių, šiuos jubil. Donelaičio metus yra nutarusi atžymėti išskirtiniu užmoju, inscenizuodama ir pastatydama scenoj garsiąją Danelaičio poemą "Metus". Spektakliai pramatyti š. m. spalio mėn. 17 ir 18 dienomis Jaunimo Centre, Chicagoje. Skriptus spektakliui rengia aktorius **Kazys Veselka.** Pastatymą režisuoja aktorius režisierius **Algimantas Dikinis.** Be seniau Scenos darbuotojų sąjungos spektakliuose matytų aktorių, šiam spektakliui dar talkininkaus Birutė Pūkelevičiūtė, K. Barauskas ir kiti. Reikia tikėtis, kad šitas mūsų scenos žmonių ryžtas bus vienas iš prasmingiausių ir originaliausių donelaitinės sukakties akcentų.

Tradicinė Illinois Lietuvių gydytojų draugijos tūkstantinė kultūros reikalams šiemet dar padidinta

Jau kelinti metai Illinois lietuvių gydytojų skiriama tūkstantinė labai praverčia vienam ar kitam mūsų kultūrinio gyvenimo sektoriui ar šiaip pavieniam rimtesniam užsimojimui. Šiemet lietuviai gydytojai parodė tikrai šiltą ir bičiulišką gestą savo profesijos kolegai, tūkstantinę paskirdami neseniai mirusio dr. Juliaus Kaupo raštams leisti. Laiku paskirta šiam reikalui tūkstantinė tikimasi pagreitins pirmojo raštų tomo pasirodymą. Leidėjai dabar drąsiau imasi darbo, kai pačios knygos išleidimo pagrindas gera dalimi jau užtikrintas.

Judinant lietuvių ir Lietuvos problemų pristatymą laisvajam pasauliui ir **dr. Vytautui Vardžiui** redaguojant plačios apimties kolektyvinę rinktinių autorių knygą anglų kalba apie Lietuvą ir nūdienines jos problemas, Illinois gydytojai prie įprastinės tūkstantinės šiemet dar pridėjo 500 dolerių, jais paremdami dr. V. Vardžio ruošiamos knygos išleidimą.

● **Alfonso Dargio meno paroda Rochesterio meno muziejuje.** Šiam mūsų dailininkui išvykstant ilgiau pagyventi Europoje, atsisveikinimo paroda "shop one" serijoje balandžio 4 d. buvo atidaryta Rochesteryje "The Rochester Memorial Art Gallery" patalpose. Išleistame parodos kataloge muziejaus direktorius Harris K. Prior šiltai įvertina Dargio kūrybą. Pats dailininkas ten pat apie savo tapybos procesą šitaip sako: "Prieš pradėdamas tapyti, aš nekreipiu į nieką dėmesio ir užmirštu viską, ką mato mano akys aplink mane.

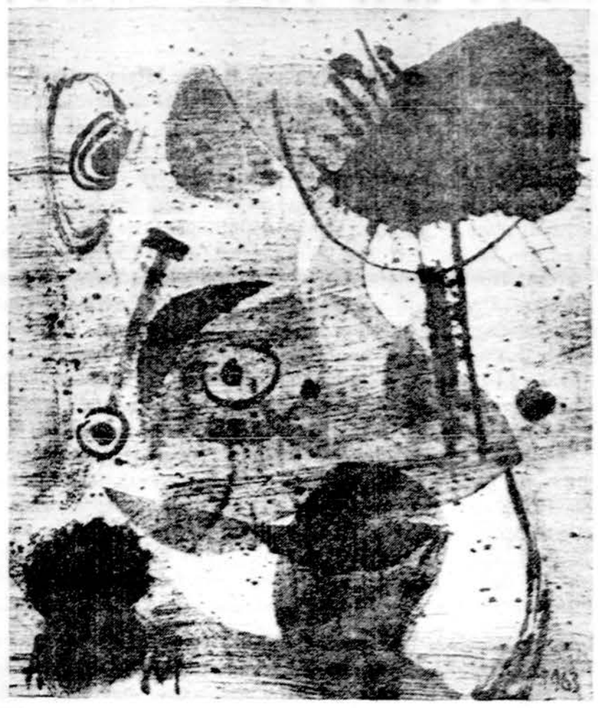

Alfonsas Dargis — Iš parodos Rochesterio meno galerijoje.

Tapydamas aš išreiškiu tai, ką aš regiu savo vidaus akimis ir ką aš jaučiu. Kai vizija ir suvokimo jėga blėsta, aš turiu sustoti. Kartojimas ankstesnių formų jau reikštų kūrybinį nuovargį".

● **Redaguojami Juliaus Kaupo raštai.** Šiam mūsų rašytojui staigiai ir netikėtai mirus, tuoj pat susiorganizavo komitetas pomirtiniam Juliaus Kaupo raštų leidimui. Šiam darbui reikalingoms lėšoms telkiantis, jau pradėtas ir paliktųjų Kaupo raštų redagavimo darbas. Numatoma išleisti du tomai. Juos suredaguos poetas Henrikas Nagys. Redakcinėn komisijon dar įeina: Kazys Bradūnas, Kęstutis Keblys ir Algimantas Mackus.

● **MARGUTIS, 1964 m. kovo mėn. Nr. 3.** Vladas Jakubėnas rašo apie "Margučio" įsteigėją A. Vanagaitį ir jo veiklą. Literatūrinė naujiena — poros puslapių ištrauka iš neskelbtos Jurgio Blekaičio poemos "Septyni Nemunai". Žurnalo sąsiuvinio svorio centras yra plačiai mūsų nūdieninį kultūrinį ir visuomeninį gyvenimą apimantis interview su dr. Juozu Girniu. Kęstas Reikalas tęsia praėjusių metų literatūrinio derliaus svėrimą — šį kartą aptaria beletristiką. Numeris iliustruotas A. Kurausko darbais.

Kviečiame įsigyti New Yorko Vyrų Okteto plokštelę
"MES ŽENGIAME SU DAINA"
Plokštelėje įdainuota 17 lietuviškų liaudies, žygio ir pramoginių dainų.
Įsigydami plokštelę per Oktetą, paremsite Okteto darbą ir įgalinsite antrosios plokštelės išleidimą.
KAINA:
1 — 10 plokštelių po 4.00 dol.
11 — 25 " " 3.00 "
26 — 50 " " 2.75 "
Virš 50 " " 2.50 "
Užsakymus drauge su čekiu siųsti: New Yorko Vyrų Oktetas c/o V. Alksninis, 45-44 167 St., Flushing 58, N. Y.
Užsakant pridėti ir persiuntimo išlaidas.

ST. ANNE'S GIFT SHOP
● ROŽANČIAI ● KNYGOS ● PAVEIKSLAI
● PRAGOS KŪDIKĖLIO JĖZAUS STATULOS IR RŪBELIAI
● Reikmenys ligoniui priimant sakramentus namuose
2557 WEST 63RD ST., CHICAGO, ILLINOIS 60629, TEL. 471-0163

Pristatome Visokių Rūšių STATYBAI IR NAMŲ PATAISYMUI MEDŽIAGĄ
CARR MOODY LUMBER CO.
STASYS LITWINAS, Prez.
3039 S. Halsted St., VI 2-1272
Apkainavimą ir prekių pristatymą teikiame nemokamai
Raštinė atdara kasdien nuo 8 val. ryto iki 6 val. vakaro ir šeštadieniais iki 3 val. p. p.

VANDER WAGEN
ANGLYS
SINCLAIR ALYVA
Sinclair HEATING OIL
SuperFlame
3605 West 63rd St. POrtsmouth 7-8020

Monthly Income
IŠ DISTRICT TAUPYMO BENDROVĖS. Jei nedidelės papildomos mėnesinės pajamos įgalintų Jus pasidžiaugti šiokiais tokiais gyvenimo "prašmatnumais", tai kviečiame Jus pasinaudoti District Taupymo Bendrovės nauja mėnesinių pajamų sąskaitų tvarka.
Štai kaip čia viskas vyksta:
• Pradinis indėlis taupymo sąskaitoje turi būti $5,000.00 ar daugiau. Galite pridėti arba išimti, kiek norite, bet turite palaikyti minimalinį $5,000.00 balansą.
• Po viso pusmetinių dividendų periodo Jūs gausite čekius kiekvieno mėnesio 1 dieną. Jei jūs išimate šiek tiek pinigų, tai Jūsų mėnesinis čekis lieka per tą periodą, kaip buvęs, o visa kas bus sutvarkyta naujam dividendų periodui prasidedant.
• Jūs turite teisę bet kada atsisakyti šio taupymo būdo.
• Visos mėnesinių pajamų sąskaitos apdraustos Federalinėje Taupymo ir Skolinimo Draudimo Korporacijoje, kurios nariu esame ir mes.
• Už pirmus $5,000.00 Jūs kas mėnesi gausite $18.75, o už kiekvieną $1,000.00, papildomai įdėtą, bus pridėta $3.75 prie mėnesinių dividendų; pagrindu imami mūsų dabartiniai metiniai 4½% dividendai už investmento taupymo sąskaitas.

For example:

YOUR INVESTMENT SAVINGS ACCOUNT	YOUR MONTHLY CHECK*
$ 5,000	$18.75
8,000	30.00
10,000	37.50
25,000	93.75
50,000	187.50

*Based on District Savings' current rate on investment Savings accounts.

"where people make the difference"
DISTRICT SAVINGS
3430 South Halsted • Chicago, Illinois 60608
INSURED

ŽIEMINIŲ LANGŲ IR DURŲ

• STAINLESS
• ALUMINUM
• NYLON-VINYL
• RAUDONMED.
• PUŠŲ
• SPALVOTO
GARANTUOTI VISI DARBAI
14 metų puikios darbuoties
Nemok. apkainavimas tel.:
CL 4-4600
A-1 MODERN HOME
4516 S. Washtenaw Ave.

CAMERAS AND SUPPLIES
MARQUETTE PHOTO SUPPLY
REIKMENYS FOTOGRAFAMS IR MĖGĖJAMS
Daug sutaupysite pirkdami čia įvairių filmų foto aparatus ir jų reikmenis. Pasinaudokite patogiu planu atidedant pasirinktus reikmenis Kalėdoms. Pilnai užbaigtų foto nuotraukų aptarnavimas. Atdara pirmad. ir ketvirt. vakarais iki 9 val.
3314 West 63rd Street
Chicago 29, Illinois
Tel. PR 6-8998

VYRIŠKI RŪBAI
SIUVAMI PAGAL JŪSŲ FIGŪRĄ, IŠMIERAS, PASIRINKTĄ MEDŽIAGĄ IR STILIŲ
● KOSTIUMAI ● PALTAI
● FORMALŪS RŪBAI ● UNIFORMOS
Darbas atliekamas geriausiose Amerikoje "SIMPSON" Companijos siuvyklose.
Didelis pasirinkimas — vietinių ir užsieninių medžiagų.
SIMPSON CLOTHES
NAUJAUSI MADŲ ŽURNALAI
JONAS H. AKŠYS
6645 S. WINCHESTER AVE. CHICAGO 36, ILL., TEL. 925-5179
Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 val. ryto.
Kainos: Paltai nuo $80 iki... Kostiumai nuo $85 iki...

ROOSEVELT PICTURE FRAME COMPANY
Manufacturers
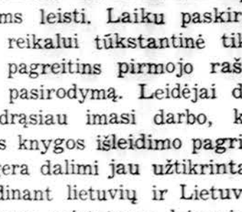
Rankomis išpiaustyti paveikslų rėmai. Pritaikinti paveikslams, skelbimų rėmai, metalu aplieti rėmai.
2400 S. Oakley Ave., Chicago
VIrginia 7-7258-59

UNIVERSAL SHOE STORE

(Virš 40 metų Bridgeporte)
Naujausio stiliaus batai visai šeimai
3335 South Halsted Street
Chicago, Illinois
(Liet. batų krautuvė) YArds 7-0525
Atdara: kasdien nuo 9 valandos ryto iki 6 valandos vakaro. Pirmadieniais ir ketvitadieniais nuo 9 val. ryto iki 9 val. vakaro.

AUTOMOBILIŲ TAISYMAS.
Stabdžių įdėjimas ir sutvarkymas.
(COMPLETE BRAKE SERVICE)
KAROSERIJOS TAISYMAS, LYGINIMAS IR DAŽYMAS (BODY & FENDER WORK)
Taip pat tepimas, dalių keitimas ir kiti smulkūs mechaniški pataisymai.
Nauja dirbtuvė su moderniškiausiais įrengimais.
Naudokitės mūsų žemomis kainomis, garantuotu ir sąžiningu darbu.
ČESAS AUTO REBUILDERS
2423 West 59th Street Chicago 29, Illinois
GRovehill 6-7777

Lietuviška valgykla. Gražiausias lietuviškas restoranas, kuriame gaminami lietuviški valgiai.
Atdara nuo 6:00 valandos ryto iki 8:00 valandos vakaro.
"PALANGA" RESTAURANT
6918 So. Western Ave. — GR 6-9758
JADVYGA ir JUOZAS BARTKUS, Savininkai

Mūsų erdviose patalpose turime didžiausį pasirinkimą visų moderniškų baldų, elektrinių krosnių, radijo ir televizijos aparatų, šaldytuvų ir kitų namams reikmenų.
LIETUVIŲ ĮSTAIGA
ROOSEVELT FURNITURE CO.
F. A. RAUDONIS ir N. BERTULIS
2310 W. Roosevelt Road Tel. SEeley 3-4711
Atdara pirmad. ir ketvir. 9—9 val., antr., treč., ir šeštadieniais nuo 9 iki 6 val. Sekmad. atdara nuo 11 iki 4:30 po pietų

SIUNTINIAI — DOVANOS Į SSSR
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.
(Licensed by Vneshposyltorg)
EXEKUTYVIS OFISAS
1530 Bedford Ave., Brooklyn 16, New York — Tel. IN 7-5522
SIUNTINIŲ pristatymas GARANTUOJAMAS, o taip pat gavėjo parašas. Klijentų patogumui prie mūsų firmos įstaigų didelis ir įvairus pasirinkimas GERIAUSIOS RŪŠIES PREKIŲ
Firma atidaryta kasdien nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 9 ryto iki 4 val. po piet.
MŪSŲ SKYRIAI:

BROOKLYN, N. Y.	1530 BEDFORD AVE.	—	IN 7-6465
NEW YORK 3, N. Y.	78 SECOND AVENUE	—	OR 4-1540
NEWARK, N. J.	314 MARKET STREET	—	MI 2-2452
SOUTH RIVER, N. J.	46 WHITEHEAD AVENUE	—	CL 7-6320
UTICA, N. Y.	963 BLEECKER STREET	—	RE 2-7476
COHOES, N. Y.	13 SARGENT STREET	—	FE 7-2727
FARMINGDALE, N. J.	FREEWOOD ACRES	—	363-0494
PHILADELPHIA 23, PA.	631 W. GIRARD AVENUE	—	PO 9-4507
ALLENTOWN, PA.	126 TIGHMAN STREET	—	HE 5-0415
ROCHESTER 5, N. Y.	558 HUDSON AVENUE	—	BA 5-4210
LOS ANGELES 4, CAL.	107 SO VERMONT AVENUE	—	DU 5-6550
CHICAGO 22, ILL.	1241 NO. ASHLAND AVENUE	—	HU 6-2818
BALTIMORE 31, MD.	1900 FLEET STREET	—	DI 2-4240
BUFFALO, NEW YORK	701 FILLMORE AVENUE	—	TX 5-0700
DETROIT 12, MICH.	11601 JOS CAMPAU AVENUE	—	TO 8-0298
HARTFORD 6, CONN.	643-47 ALBANY AVENUE	—	CH 7-5164
JERSEY CITY, N. J.	303 GROVE STREET	—	HE 5-6368
SYRACUSE 7, N. Y.,	1200 South Avenue	—	GR 5-9746
CLEVELAND 13, OHIO	1028 KENILWORTH AVENUE	—	PR 1-0696
HAMTRAMCK, MICH.	11339 JOS CAMPAU AVENUE	—	TO 9-3980

PRIMENAME, KAD ŠIAIS METAIS VELYKOS YRA LABAI ANKSTI, TODĖL DAROME
Velykinį Išpardavimą
kad galėtumėt dar suspėti pasiųsti dovanas savo artimiesiems
Pirksite nebrangiai ir dar gausite švenčių dovaną.
Stein Textile bendrovė yra pirmoji, kuri parūpino vilnonių, šilko, nylons, taffetą, aksomo, angliškų medžiagų paltams ir kostiumams siuntimui artimiesiems į Lietuvą ir tolimąjį Sibirą už žemas kainas! Gavom spec. medžiagų paltams kaip vyrų, taip ir moterų: veliūro, činčilos, "needlepoint" ir kitų.
STEIN TEXTILE CO.
616 West Roosevelt Road, Chicago 7, Ill.
TELEFONAS — HARRISON 7-8737
Jefferson St., Chernin's aikštėje.
Atdara kasdien įskaitant ir sekmad. nuo 9:15 r. iki 5:30 vak. Pirmadieniais uždaryta.
Nemokama vieta mašinoms už kampo į šiaurę.

NELAUKIT, nes rytoj jau gali būti pervėlu
Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimei ištikus neturėsite jokių nemalonumų.
GENERALINIAI AGENTAI ŠIŲ kompanijų:
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE COMPANY
AMERICAN BONDING COMPANY
AMERICCAN INDEMNITY COMPANY
DUBUQUE FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S FUND INSURANCE COMPANY
FIREMAN'S INDEMNITY COMPANY
INDUSTRIAL INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
PACIFIC NATIONAL FIRE INSURANCE CO.
PEARL ASSURANCE COMPANY
RELIANCE INSURANCE COMPANY
UNIVERSAL INSURANCE COMPANY
WESTERN FIRE INSURANCE CO.
WESTERN CASUALTY & SURETY CO.
Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters
O'MALLEY and McKAY, Inc.
222 W. Adams St. Room 800
Telefonas CEntral 6-5206

KULTŪRINĖ KRONIKA

● **Aleksandro Kučiūno paruošta opera televizijoje.** Chicagoje balandžio mėn. 12 d. 11 val. antruoju televizijos tinklu bus perduodama Roosevelto universiteto operos klasės parengta Giannini opera "Gražuolė ir žvėris". Operos klasės direktorius šiame universitete yra Chicagos Lietuvių operos meno vadovas Aleksandras Kučiūnas.

● **Lietuvos leidiniai tarpt. Kiel institute.** Kiel'io, Fed. Vokietijoje, universitete veikia pas. ūkio institutas (Weltwirtschaftliches Institut) — neseniai jam sukako 50 veiklos metų. Pažymėtina, kad instituto archyve sukaupta ir tūkstančiai Lietuvos, Latvijos ir Estijos periodinių ir kitų leidinių, ypač iš Pabaltijo nepriklausomybės laikų. Susidomėję gali pasinaudoti Instituto leidiniais. Įvairios lietuvių institucijos Vakaruose jau ne kartą tomis galimybėmis yra pasinaudojusios. Pageidaujant už mokestį atliekamos ir norimų leidinių fotokopijos.

● **Vaidinimai per Vilniaus televiziją.** Kovo mėn. Vilniaus televizijoje buvo pastatyta V. Krėvės apysaka "Raganius", tačiau su visai kitokiu pavadinimu — "Prie dangaus vartų". Ruošia pastatyti: režisierius B. Bratkauskas Žemaitės kūrinį "Trys mylimos", V. Gruodis — V. Panovos pjesę "Kaip gyvuoji, vaikine" ir S. Borisienė — J. Marcinkevičiaus apysaką "Pušis, kuri juokiasi".

● **Raš. A. Kriščiukaičio - Aišbės 100-sioms gimimo metinėms** paminėti Lietuvoje išleistas, rašytojo 19 amž. pabaigoje parašytas apsakymas "Brička" (36 psl.). Paskubėta išleisti todėl, kad apsakyme, pagal "Tiesą", esą aštriai išjuokiamos turtėjančio valstiečio nuotaikos. Lietuvoje išleista A. Vaitiekūnienės studija apie Vaižganto apysaką "Dėdės ir dėdienės".

● **Ir provincijos komitetininkai bara ir moko rašytojus.** "Tiesoje" (nr. 69, kovo 22) Anykščių raj. vykd. komiteto pirm. L. Lukoševičius reiškia nepasitenkinimą naujų išraiškos formų ieškojimu, ypač kad kai kurie poetai savo kūryboje esą "darosi vis sudėtingesni, o mintis toje poezijoje kartais pasislepia po žodžių rietuve". Lukoševičius kiek primena ir neseniai buvusius priekaištus Mieželaičiui su jo naujuoju poezijos rinkiniu. Poetai vis negali įtikti nei kritikams, nei rūsčiajai kaltintojai — partijai, nes Lukoševičiaus žodžiais, kai "savo laiku kritikai barė poetus už saldžią lyriką ir raudančius berželius, tai dabar poezija palengva patampa užšifruotų minčių kūryba". Toji "užšifruota kūryba", kaip Vakaruose gerai žinoma, nepatinka ir pačiai Maskvai.

Nepasitenkinimą iššaukia ne tik rašytojai, poetai, nes jiems trūkstą "tyro paprastumo, aiškumo". Priekaištai daromi ir kritikams, kurių balsas pastaruoju metu tesigirdįs lyg iš po žemių... Jais reiškiamas nepasitenkinimas, nes jie esą meistriškai nagrinėją naujas metaforas ir kt. kūriniuose, bet retai imasi nagrinėti idėjinę - probleminę kūrinio pusę. Kritikai esą apsileidę ir norima, kad jie atkustų, kad jie "auklėtų" skaitytojus ir... padėtų rašytojams.

FILMŲ ĮVAIRUMAI

STASĖ SEMĖNIENĖ

Populiariausias filmas Maskvoje

Kaip Chicagos amerikiečių dienraštis "Sun Times" praneša, populiariausias filmas šiais metais Maskvoje yra **"Tišina"** (Tyla). Tai 3½ val. ilgumo filmas apie Juozo Stalino eros brutalumą bei neteisingumą. Kiekvieną dieną tūkstančiai rusų išsirikiuoja ilgoje eilėje priešais Rossija teatrą, kad nusipirktų bilietą už 1 rublį ($1.10). Bilietų pareikalavimas yra taip nepaprastai didelis, kad už vieną jų juodoje rinkoje sumokama 10 rublių. Bilietai iš anksto išpirkti šešiems mėnesiams. Filme pasakojama apie tėvą ir sūnų, gerus ir ištikimus komunistus, Stalino ištremtus į Sibirą, remiantis vien nepagrįstais gandais. Filmas yra naujai skleidžiamos prieštalinistinės propagandos dalis, pradėtos Chruščiovo, kuris visai neseniai atidengė, jog Stalinas įsakė nužudyti 1,900 komunistų partijos vadų. Stebintieji Kremlių atkreipia dėmesį į tai, kad šie atidengimai yra didžiosios agitacijos vaisius, kad nužemintų kiniečių prezidentą Mao Tse - tung, kuris buvo Stalino mokinys bei pasekėjas.

DAINA ELECTRONICS
Saulius A. Šimonas
TV - RADIJAI - JUOST. REKORDERIAI
STEREO FONOGRAFAI - PLOKŠTELĖS
ANTENOS - BATERIJOS - LEMPUTĖS
EL. VIRT. PRIETAISAI - LANKRODĖJAI
Viskam žemiausios kainos ir garantija
3321 S. Halsted St. - CLiffside 4-5665

Siunčiami siuntiniai į
LIETUVĄ
ir kitus kraštus
Didelis pasirinkimas medžiagų ir kitų prekių.
EXPRESS GIFT PARCEL CO.
3320 S. HALSTED ST., LA 3-2021
Liusė Kavaliauskienė

SOPHIE BARCUS RADIO
ŠEIMOS PROGRAMOS
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 10 iki 11 val. ryto. Šeštadieniais ir sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto. Vakarais pirmad. 7 val. vak.
VISOS PROGRAMOS IŠ WOPA
1490 kil. AM ir 1027 mg. FM
Tel. HEmlock 4-2413
7159 So. Maplewood Ave.
Chicago 29, Ill.

DYKAI DYKAI
NENUSIMINK, gausi pagalbą. Vaistai, kurie buvo ilgai laukiami, nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo, jau yra...
Tuojau siųsk šį skelbimą ir savo vardą su antrašu:
ROYAL PRODUCTS
North Sta., P.O. Box 9112
Newark 4, New Jersey

Artesian-Restaurant -
AND LOUNGE
2432 WEST 63rd STREET
Jau yra pilnai įrengtas ir veikia, turi virš 300 sėdimų vietų.

Čia galite netik gerai ir nebrangiai pavalgyti, bet atšvęsti krikštynas, vedybas, sukaktuves ir kitokias Jūsų šeimynines ar visuomenines progas.

Elektriniai vėsinamas. Atvykit į mūsų restoraną-lounge, kur valgių pasirinkimas įvairus, nebrangios kainos ir taip pat didžiausias pasirinkimas vietos ir užsienio gėrimų. Parap. draugijos, klubai ir vienuolynų rėmėjų draugijos susirinkimams ir posėdžiams bankieto patalpomis naudojasi nemokamai. Telpa virš 300 asmenų. **Kad būtumėt iztikrinti dėl vietos, patelefonuokite 436-4622.** Atdaras nuo 6 val. ryto iki 1 val. nakties.

MIDLAND
% 1 1/2 Savings
AND LOAN
ASSOCIATION
FEDERAL HOME LN BANK SY MEMBER
FEDERAL SAVINGS AND LOAN INSURANCE CORPORATION INSURED UP TO $10,000
ANT VISŲ TAUPYMO SĄSKAITU
August Saldukas - President
4040 So. Archer Ave., Chicago 32, ILL.
CLiffside 4-4470
MIDLAND SAVINGS

EUDEIKIS
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
TRYS MODERNISKOS KOPLYCIOS
4605-07 South Hermitage Avenue
Tel. YA 7-1741-2
4338-34 South California Avenue
Telefonas LA 3-0440 ir LA 3-9852

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIKA & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS
MALŪNINĖ VIETA
REpublic 7-0000 REpublic 7-0001

Petkus
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
TRYS MODERNIOS KOPLYCIOS
2533 West 71st St. Telef. GRovehill 6-2345-6
1410 S. 50th Ave., Cicero, TOwnhall 3-2108-09
AIKŠTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

PAVASARIUI ateinant
LAIKAS svarstyti
JŪSŲ nuosavybės klausimus
Čia jums pagalbon gali ateiti
Standard Federal
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
Jau nėra per anksti pradėti dairytis dėl jums tinkamo namo ar planuoti taisymą jūsų turimo namo.
Paskolos namams įsigyti gali būti duodamos iki 90% nuo namo vertės išsimokėtinai iki 30 metų.
Paskolos duodamos iš žemiausio galimo procento.
MORGIČINĖS PASKOLOS jums laisvai leidžia:
— Papildomai skolintis bet kuriems jūsų svarbiems reikalams, skolos sumą vėl pakeliant iki originalės jūsų pirmo morgičiaus sumos.
— Daryti papildomus mokėjimus pirmyn.
NAMAMS TAISYTI paskolos gali būti duodamos iki 5 metų išsimokėjimui ir be jokių jums papildomų skolinimosi išlaidų.
Teiraukitės asmeniškai arba telefonu VIrginia 7-1141.
JUSTIN MACKIEWICH, Valdybos Pirmininkas
JUSTIN MACKIEWICH Jr., Prezidentas

DARBO VALANDOS:
Pirmad. 9 iki 8 val. vak.
Antrad. 9 iki 4 val. vak.
Trečiadien. — nedirbama.
Ketvirtad. 9 iki 8 val. vak.
Penktad. 9 iki 4 val. vak.
Šeštad. 9 iki 12 val.
FEDERAL SAVINGS AND LOAN SAFETY OF YOUR SAVINGS INSURED UP TO $10,000 INSURANCE CORPORATION
Chartered and Supervised by the U. S. Government
4192 ARCHER AVE. CHICAGO 32, ILLINOIS VI 7-1141

FRANK'S T.V. & Radio, Inc.
3240 S. HALSTED STREET
Didelis pasirinkimas įvairiausių televizijos, radio, stereo aparatų.
Pardavimas ir taisymas.
Savininkai J. Bendoraitis ir P. Endzelis
Telefonas: CA 5-7252

SKIP'S SELF SERVICE
Liquor Store
5515 SO. DAMEN AVE. ALL PHONES WA 5-8202
APRIL — BALANDŽIO 9, 10, 11 D. D.

BAL PARÉ FIVE STAR COGNAC	Fifth	$4.98
KONIGS FIVE STAR V.X.O.P. German Brandy	Fifth	$4.98
POPULAR BRAND OF CREME DE BANANA LIQUEUR	Fifth	$3.09
GRAIN ALCOHOL 190 Proof U. S. P.	Fifth	$4.89
RICCADONNA IMPORTED VERMOUTH Dry or Sweet 30 oz. Bottle		$1.29
HALLARS 80 PROOF VODKA	Fifth	$2.98
MOHAWK Blackberry, Apricot, Peach or Cherry Brandy	Fifth	$2.79
PIERRE CARTIER FRENCH Red or White Bordeaux Wine	Fifth	$1.19
BOURBON DE LUXE, 86 PROOF STR. BOURBON WHISKEY	Fifth	$2.98
GETTELMAN BOCK BEER Case of 24—12 oz. Throw Away Bottles	Case	$3.19

PIRKITE DABAR TIESIOG NUO
MR. NELSON
SAVININKO
SAINT CASIMIR MONUMENT CO.
3911 West 111th Street
Didžiausias Paminklams Planų Pasirinkimas Visame Mieste
Telef. — CEdarcrest 3-6335
Vienas blokas nuo kapinių

GUŽAUSKŲ BEVERLY HILLS GELINYČIA
Geriausios gėlės dėl vestuvių, banketų, laidotuvių ir kitų papuošimų
2443 WEST 63rd STREET
Telef. PR 8-0833 PR 8-0834

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI
Lietuvių Laidotuvių Direktorių Asociacijos Nariai
STEPONAS G. LACKAWICZ
2424 W. 69th STREET Tel. REpublic 7-1213
2314 W. 23rd PLACE Tel. VIrginia 7-6672
PETRAS BIELIONAS
4348 S. CALIFORNIA AVE Tel. LAfayette 3-3572
ANTANAS M. PHILLIPS
3307 LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-3401
POVILAS J. RIDIKAS
3354 S. HALSTED STREET Tel. YArds 7-1911
LEONARDAS F. BUKAUSKAS
10821 S. MICHIGAN AVE. Tel. COmmodore 4-2228
JURGIS F. RUDMIN
3319 S. LITUANICA AVE. Tel. YArds 7-1138—1139
VASAITIS — BUTKUS
1446 S. 50th AVE., CICERO, ILL. Tel. OLympic 2-1003

Moterų Gyvenimas

Redaguoja St. Semėnienė, 3321 S. Halsted St., Chicago 8, Ill., Tel. CL 4-5665

IŠ MOTERŲ PASAULIO

★ **Rita Kevalaitytė - Visockienė** išleido lietuvių vaikams trečią knygą! Taip. Jos režisuojami vaidinimai jaunimui turi nemažesnių nuopelnų už naujai išleistą knygą! Stebintieji vaidinimą turi progos klausytis švaria, gyva, vaizdžia lietuvių kalba perduodamos pasakos, atremtos į gyvenimišką temą. Vaidinimui "Užburti vaikai" talkininkauja: **Danutė Lipčiūtė - Augienė** — tekstas, **dail. Vanda Balukienė** — kostiumų eskizai, **Gražina Parokaitė - Giedraitienė** — baletas, **A. Martienė** — tautiniai šokiai. Be to, dalyvauja **Ald. Valeišaitės - Brusokienės** studijos mokinė **Janina Kolytė.** Ankstyvesniems vaidinimams talkininkavo **Joana Vilkaitė.** "Užburti vaikai" vaidinimas statomas balandžio 26 d. 4 v. p. p. Jaunimo Centre. Visi lietuviai su šeimomis ar pavieniai turėtų jį pamatyti.

★ **Visos moterys**, kurios buvo prašytos "Eglutės" loterijai fantų, prašomos juos neatidėliojant pristatyti adresu: 7022 So. Campbell arba 6508 So. Talman Ave.

★ **Dail. Jadvygos Paukštienės** paroda, atidaryta kovo 15 d. Standard Federal Savings and Loan Association patalpose Chicagoje, tęsiasi ligi gegužės 1 d. Parodoje išstatyta pora dešimčių paveikslų. Atsilankiusieji gali įsigyti savo namams papuošti.

★ **Domicelė Petrutytė** ir **Marija Varnienė** atkreipė amerikiečių dėmesį savo dideliu patyrimu ir ilgų metų stažu auklėjimo srityje. Jos yra pakviestos amerikiečių IMS (Illinois Montessori Society), kuri rengia Montessori sistemos kursus Oak Parke, Ill., būti lektorėmis ir praktiškų darbų pravedėjomis. Kursai prasidės birželio 29 d. ir tęsis iki rugpiūčio 31 d. Mūsų minimos lietuvaitės auklėtojos kviečiamos pravesti praktišką pradinį darbą klasėje su naujai atsilankiusiais vaikais ir dėstyti Montessori metodiką.

★ **Vakaras su 1964 m. debiutantėmis** — taip buvo pavadintas vakarykštis subuvimas gražioje Gribauskienės rezidencijoje, 6535 W 18th St., Berwyn, Ill. Dalyvavo jaunutės debiutantės su motinomis, ateinančio Gintaro baliaus rengėjos — Chicagos Lietuvių Moterų klubo valdybos narės su baliaus ruošimo pirmininke Aidona Daukuviene (Daukus) ir viešnios.

★ **Grupė amerikiečių moterų,** pasivadinusios T. N. T. arba Taste and Test, reprezentuojančios per 500 moterų klubų Chicagos mieste, 14 tų moterų lanko restoranus ar maisto kompanijas ir ragauja bei bando maistą. Jų tikslas yra pasimokyti apie maistą, receptus ir maisto gaminimą. Su gautomis informacijomis jos grįžta į savo skirtingus klubus ir organizacijas. Paul Saliner (lietuvis Povilas Šaltimieras, anksčiau turėjęs savo liet. radijo programą) WGN programoje "Gadabout" diskutuoja su tomis moterimis ir kartu veikia prie stalų padengimų ir t. t. Neseniai vienas tokių susirinkimų įvyko Kungsholm restorane, dalyvaujant Mrs. Charles Walgreen. Minėtame pobūvy speciali viešnia buvo Juzė Daužvardienė, kuri rodė "Popular Lithuanian Recipes" ir pranešė, kad 3-oji jos laida greit pasirodys. Viena TNT narių yra Genovaitė Giedraitienė, Chicagos Lietuvių Moterų klubo pirmininkė.

★ **Janinos Narūnės** naujai parašyta eilėmis vaikams knygelė "Birutės Rytas", iliustruota dailininkės Marijos Tubelytės, laukia greitesnio išleidimo ir žada būti įdomi ir naudinga mažiesiems pasiskaityti. J. Narūnė nebe naujokė vaikų literatūroje, ji jiems jau gerai žinoma. Pirmosios dvi knygelės "Gintarėlė" ir "Jaunieji Daigeliai" mūsų mažuosiuose turėjo didelį pasisekimą. "Birutės Rytas" itin gražiais vaizdais grakščiai sueiliuota.

★ **Inžinierių žmonų klubo** metiniame visuotiniame susirinkime kovo 15 d. 3 val. p. p. Jaunimo Centre pirmininkė Aleksandra Likanderienė padarė pranešimą: klubas davė Balfui $100, Technikos Žodžiui" — $100 ir "Lituanus" — $100. Per didįjį Balfo vajų klubo įteikta $186, kiek buvo surinkta ir su auka. Prisidėta prie sol. V. Grigaitienės minėjimo darbu ir $10. Per Inžinierių balių surinkus 198 dol. iš rožių valso paskirta šalpai. Po iždininkės J. Mačiulienės ir sekretorės Nijolės Vengrienės pranešimų, St. Semėnienės pasiūlymas įstoti į Lietuvių Fondą nariu buvo vienbalsiai priimtas ir artimoje ateityje vykdytinas. Po susirinkimo klubo narė A. Bulotienė iš South Bend, Ind., demonstravo ir aiškino apie mezgimą. Rytoj, balandžio 12 d., įvyks klubo susirinkimas 3 val. p. p. Jaunimo Centre. Klubo narės ir prijaučiančios kviečiamos kuo gausiau dalyvauti.

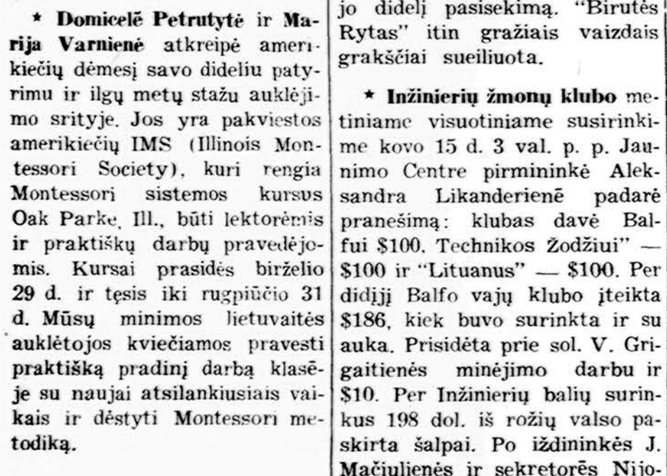

Lietuvos Dukterų dr-jos šių metų naujoji valdyba; sėdi iš k. į d.: E. Kučiūnienė — vicepirm., E. Kielienė — archyvo sekr., dr. Alina Domanskienė — pirm., A. Vepštienė — narė, kun. dr. F. Gureckas — dvasios vadas. Stovi iš k. į d.: I. Railienė — ižd., B. Perry — narė ir Stočkutė — korespondencijos sekr.

Skulptorė Elena Kepalaitė prie jos sukurto Louis Horst biusto
(Skulptorės darbų paroda šiuo metu vyksta Brooklyno muziejaus meno mokyklos galerijoje)
Nuotrauka Vyto Valaičio

SMERK BLOGĮ, ŽMOGŲ MYLĖK

Rekolekcijų mintis pasekant

DANUTĖ AUGIENĖ

Reikia turėti daug drąsos trijų vakarų kruopščiai paruoštas ir suglaustai paduotas kun. A. Grauslio konferencijas imtis atpasakoti trumpučiu trijų puslapių straipsniu. Kun. A. Grauslys palietė visas klausytojas savo tiesiu, konkrečiu ir gyvenimišku dėstymu, pasakė, kam ir kaip mes privalome gyventi, nurodė priemones gyvenimą kurti tobulą ir teisingą. Kiekvienam valia tikėti, paklusti ir pasistengti, pasinaudoti, ištverti ir sekti pavyzdžiu, kurį randame Šv. Rašte. Šv. Rašto Kristus — mūsų kelias ir gyvenimas. Nebe reikalo rekolekcijų vedėjas prašė kiekvieną Šv. Raštą turėti nuolat su savimi, jį skaityti, studijuoti, juo gyventi, nes Šv. Rašto vaidmuo mūsų dvasiniame gyvenime yra nepaprastai didelis. Konferencijų eigoje nurodyta, kaip su Šv. Raštu dvasiniai brendo pirmieji krikščionys, vienuolynai, atsiskyrėliai. Ligi viduramžių Šv. Raštas buvo vienintelė apmąstymų knyga. Dostojevskio "Brolių Karamazovų" skaitome: "Koks stebuklas ir kokia tai jėga!.. "...žūna tauta be Dievo žodžio..." Bažnyčia Šv. Raštą gretina su šv. Sakramentu: Kristus knygoje — Kristus duonoje. Šv. Raštą skaityti reikia susitelkus, įsigilinus, jis kas kartą naujas, šviesus ir gyvas. Skaitydamas Šv. Raštą, žmogus pajus tobulėjimo reikalą ir prievolę, kurią gavome per krikštą įsijungdami į Kristų. Esame vynmedžio šakelės, įsipareigojom būti tobuli.

Paskaitininkė Aldona Augustinavičienė su studijų draugėmis ir giminaite "Draugo" premijų įteikimo šventėje Chicagoje. Iš kairės Aldona Šimaitienė, iš dešinės — Danutė Augienė.
A. Gulbinsko nuotr.

Šventumas ir tobulybės siekimas

Tik teisingos sąvokos padeda tvarkyti gyvenimą. Klaida protavime virsta netvarka gyvenime. Į šventumą kylame, jei esame Dievo pašvenčiamoje malonėje. "Tik tie, kurie pasiša graudulį ir kančią, niekuo neprilygsta dvasiniam malonumui.

Mesk asmeniškumą — kilk į pasiaukojimą — nešk gyvenimą artimui

Ugdyti ilgesio sparnus tobulumui. Nesivaduoti ūpu, bet tvarka, nes "tvarka veda į Dievą" (šv. Tomas Akv.). Prašyti Dievą malonės, nes "...altoriaus pavėsyje išaugo katalikų šventieji" (Karl Adam). Į visą tą darbą ragina didieji Bažnyčios mąstytojai. "Nėra kito liūdesio, kaip tik tas, kad nesame šventi" (L. Bloy).

Tobulumui nėra ribos. Išvengus, atsikračius didesnių ydų, visad rasime mažesnių, kurios prašysis taisomos. Kol prieisime prie mažučių niuansų ir plonybių, kurios mus ragins vis labiau išsinerti iš asmeniškumo kevalo ir kilti į pasiaukojimo kelią, šviesti savimi ir nešti gyvenimą artimui — apaštalauti. Apaštalaudami mes liudijame Kristų. Savimi, savo nuotaika, savo darbais, savo gyvenimu mes kalbame be žodžių apie gyvąjį Dievą. Neretai gi tomis pačiomis apraiškomis užmušame Dievą žmonėse.

Ne žodžiais, bet pavyzdžiais

"Apaštalauti — lyg saulei šviesti, šildyti, ligos bakterijas naikinti, gydyti. Tai spinduliuoti Dievą į savo aplinką. Norėti žmonėms nešti gėrį, padėti sielai susitikti su Kristumi, gyventi Evangelija pasaulio akivaizdoje" — (Charles de Foucauld). Ką turime daryti? Melstis, aukoti savo kentėjimus. Reikia gerų pavyzdžių, nes žmonės labiau tiki vienai akiai negu dviem ausim... Įsidėmėtinas Nietzsches įspėjimas: "Jei atpirktieji labiau kaip atpirktieji gyventų, būtų lengviau tikėti į Atpirkėją!" Apaštalaujantis turi būti taktiškas, švelnus ir simpatingas. Pykdamas nieko neįtikinsi, širsdamas nieko neįrodysi. Gilia išmintimi byloja kiniečių priežodis: "Geriau įžiebk vieną žvakelę, nekaip keikti tamsą!"

Įsidėmėtini rusų filosofo Berdiajevo žodžiai: "Labai sunku žmogui, kuris kovoja su piktu, pačiam išlikti gėryje ir neužsikrėsti piktu... Ne tik įniršimas prieš gėrį, bet ir įniršimas prieš pikta griauna žmogaus dvasinį pasaulį". Kas iš to, jei, kovodami prieš pikta, mes prarastume meilę žmogui?! Apaštalautti žodžiu reiškia — kaip Kristui — mylint artėti visada prie žmogaus, ieškoti ir prabrėžti tai, kas mus su juo jungia, o neskiria.

Maždaug tokias mintis dėstė kun. Alf. Grauslys Giedros suorganizuotose moterų rekolekcijose Tėvų Jėzuitų koplyčioje, Chicagoje. Tris vakarus atsidėjusios, su dideliu dėmesiu jo klausėmės ir mąstėme. Duok Dieve, kad mūsų lempų šviesa būtų nuskaidrėjus ir pastoviai šviesi ligi kitų rekolekcijų!

—o—

Marija Aukštaitė

ATEINU...

Ateinu atsigerti iš Tavo delnų,
Meile Nemarioji,
Šaltiniais virpanti,
Upėmis plaukianti,
Į visų žiedų taureles —
Savo sultis liejanti.

Žinau, Tu žaisi paukščių
suokesy,
Išaugsi naujais ūgiais
Spurgose visų medžių...
Bet ir mane pagirdyk,
Viešpatie,
Iš savo delnų, gailesčiu
pulsuojančių,
Malonėmis trykštančių,
Visai visatai
Meilę teikiančių.

"ANČIUKAS PYPLIUKAS" - KNYGELĖ MAŽIESIEMS

Džiugu konstatuoti, kad jau atsiranda žmonių ir organizacijų, kurios savo lėšomis padeda išleisti knygas vaikams, kai šiuo reikalu iki šiol buvo daugiausia tik dejuojama. Pasirodė N. Užubalienės "Žebriuko nuotykiai miške", šiomis dienomis išėjo D. Bindokienės "Keturkojis ugniagesys". Abi knygos yra skirtos jau pieninius dantis pametusiems ar juos bemetantiems vaikams, kurių kantrybė yra lankstesnė ir gali būti ilgiau pratęsiama. Patiems mažiausiems literatūros mėgėjams Amerikoje išleistos literatūros lietuvių kalba beveik ir nėra. Ši literatūrinė spraga buvo skaudžiai pajusta 1963 m. rudenį Chicagoje atsidariusiuose Vaikų Namuose. Reikėjo imtis kokių nors priemonių, kad paveikslo ir žodžio asociacijos keliu būtų galima vaikams pristatyti ir tokiu būdu plėsti jų aplinkos akiratį ir lietuvių kalbos žodyną. Mok. J. Juknevičienės iniciatyva iš anglų kalbos knygučių buvo iškarpyti paveikslukai ir įdėti tarp dvigubų, peršviečiamų plastikinių lapų. Tekstą paruošė N. Jankutė-Užubalienė ir taip "gimė" primityvi, bet vertinga knygutė "Ančiukas Pypliukas". Po kiekvienu paveiksliuku knygutė turi atitinkamus, trumpus prierašus. Pvz., paveiksliuke vaizduojamas mažas ančiukas, toliau matyti tvartas, vežimas, žydinčios saulėgrąžos. Prierašė sakoma: "Ūkininko kieme gyveno ančiukas Pypliukas". Ir taip atpasakojimas eina per 7 knygutės lapus, kuriuose ančiukas, rodomas tarp šuniukų, paršiukų, veršiukų, ėriukų ir arklių. Išeina jis vienas pasivaikščioti. Išėjęs ir paklydęs, sutinka žiogą Smuikininką ir drugelį Linksmutį, kol pagaliau pasigenda mamos ir, ją suradęs, kitų ančiukų apipilamas klausimais, ką savo paklydėlio kelionėje jis yra matęs.

Knygutės tekstas paprastas, trumpas ir aiškus. Jos pagaminimas yra savotiškas įnašas į skurdų lietuviškos vaikų literatūros pasaulį. Tai lyg savotiškas grįžimas prie ratelio laikų. Skirstant pinigus įvairiems kultūriniams poreiškiams ir įvairioms premijoms, gal nevertėtų pamiršti ir patiems mažiausiems taip trūkstamų ir taip reikalingų knygų. Žinoma, daug mieliau būtų turėti tokias knygeles iliustruotas mūsų pačių dailininkų piešiniais, šimtaprocentiniai originaliuos apipavidalinimuos. Bet kas mūsuose tokį, visiems, rodos, suprantamą reikalą parems ne tik žodžiu, bet ir konkrečia auka?

L. Germanienė

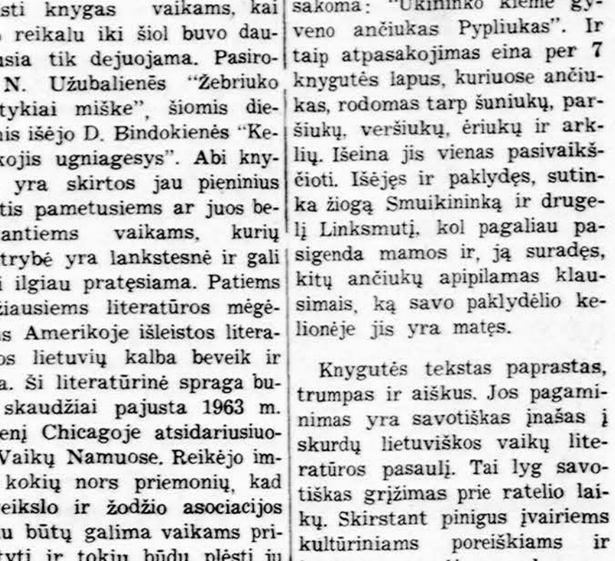

Atskleisti "Ančiuko Pypliuko" puslapiai

Gyvenimo faktai

Vienas iš 20 naujai gimusių kūdikių dabar yra netekėjusių moterų.

— Amerikos Medikų draugija skelbia, kad difteritu miršta nemaža Amerikos vaikučių, ypač žiemos metu. Kiekvieną žiemą miršta keletas šimtų vaikų, anksčiau gi mirdavo net keletas tūkstančių.

Madoje... lopai

Vienu laiku buvo įėję į madą dėvėti drabužius su įvairiais... lopais. Dabar lopai vėl sugrįžo ir yra labai madoje. Šį rudenį matysime daug megstukų, palaidinukių ir švarkų su lopais ant alkūnių. Netgi namuose dėvimi chalatai, tiek suaugusių, tiek vaikų, bus lopinėti.

Lopai turi ilgą mados istoriją. Pirmiausiai jie buvo dėvimi anglų ant jųjų medžioklinių bei sportiškų švarkų.

Jųjų įtaka persimetė į vyriškas madas ir Anglijoje Joy League mokyklos įsivedė lopus į savo uniformą. Tas populiarumas išsiplėtė ir į kitos rūšies aprėdus tučtuojau po II Pasaulinio karo. Moterims toji idėja irgi pasirodė patraukli ir 1962 m. vasarą jos pradėjo dėvėti marškinius su lopais.

L. D. K. Birutės paveikslo atidengimo iškilmėse deklamuoja aktorė Elena Blandytė V. Tamulaičio "Sugrįžimą".
Nuotr. B. L.

Amerikietė rašytoja, poetė **Verla A. Mooth, aplankiusi** "Draugą". Ji yra buvusi protestantė ir lankiusi protestantų teologijos mokyklą, besirengdama būti jų dvasininke (ministere); kai kurį laiką protestantų aukštesniojoje mokykloje dėsčiusi tikybą ir dalyvavusi jų radijo programoje su pasakomis ir pasikalbėjimais. Prieš aštuonerius metus tapusi katalike, ji yra parašiusi šimtus straipsnių ir eilėraščių kurie buvo išspausdinti įvairiuose katalikų laikraščiuose. Ji yra nuolatinė "Marian" bendradarbė. Ji turi daug draugų lietuvių tarpe ir yra daug kartų kalbėjusi religinėmis temomis Šv. Kazimiero seserims.